

zelena dežela

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 84, februar 2010

<i>stran</i>	4	<i>stran</i>	18
Tema meseca Kako do sredstev ukrepov kmetijske politike?		Ekološko kmetovanje Slovensko ekološko seme krompirja	
<i>stran</i>	11	<i>stran</i>	20
Aktualno Povrnitev trošarine za leto 2009		Gozd in les Licitacija najvrednejše hlodovine	

Kopica pomladanskih novosti

» CIRIL SMRKO LJ

predsednik

Videti je, da bo letošnja pomlad z več zornih kotov posebna. Ne le, da jo že težko čakamo, saj smo po dolgem času spet doživeli pravo zimo, pač pa bo dejansko prinesla celo kopico novosti.

Naj začnem s samim vrhom evropskega kmetijstva – z novo evropsko komisijo in novim komisarjem za kmetijstvo in podeželje. Imenovanje Daciana Ciolosa, bivšega romunskega ministra za kmetijstvo, je morda bilo presenečenje. A le na videz. Ciolos je namreč študiral v Franciji, se sprijateljil s samim vrhom francoske politike ter v Romunijo poleg francoske žene pripeljal še francosko miselnost – tudi glede kmetijstva. V ministrskem mandatu mu sicer ni uspelo voditi tega resorja tako, kot uspeva francoskim kolegom, pa vendar je povezanost z eno najpomembnejših kmetijskih držav nesporna. Pri imenovanju komisarjev velja načelo, da ne prihajajo iz držav, kjer je sektor, ki ga pokrivajo, v evropskem prostoru pomemben in vpliven. Romunija po površinah sicer sodi med kmetijsko močnejše države Evropske unije, vendar zaradi njenega ekonomskega položaja imenovanje Daciana Ciolosa le ne bode toliko v oči kot bi na primer imenovanje francoskega komisarja. Že kmalu se bo pokazalo, ali bo njegova povezanost z evropsko kmetijsko velesilo pozitivna za kmetijski sektor Evropske unije. Ob predstavitvi je predstavnikom nevladnih organizacij obljubil, da se bo boril za finančno močno skupno kmetijsko politiko. V nevladnih organizacijah si bomo to obljubo dobro zapomnili in ga po potrebi nanjo tudi opominjali.

Druga kopica spomladanskih novosti prihaja v obliki nove Uredbe o neposrednih plačilih v kmetijstvu. Slednjim smo v tej številki namenili precej prostora, ob tem pa vas opozarjam, da se pravočasno seznanite s potekom letošnje kampanje in se za vse nejasnosti čim prej obrnite na vašega kmetijskega svetovalca oz. svetovalko. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije sicer bedi nad pripravo zakonskih in podzakonskih aktov, ki vplivajo na ekonomiko kmetijske pridelave, in pogosto tudi doseže pomembne izboljšave. A včasih sem mi zdi, da se naši kmetje še vedno premalo zavedate, da ste vendarle vi sami krojači svoje prihodnosti, pa čeprav nimate čisto vseh niti v rokah. Država in Evropska unija odpirata določene možnosti, tudi trg kljub vsej nepredvidljivosti ponuja številne priložnosti, vendar je od vsakega posameznika odvisno, ali bo te priložnosti videl in izkoristil ali pa bo ostal nedovzeten in neveden. A pogosto le do trenutka, ko bo na sosedovem dvorišču zagledal nov traktor. Tudi letošnja četrta licitacija hlodovine je primer, kako zelo pomembno je spoznati priložnost. Letošnji rekorder, dobrih 11.600 evrov vreden hlod javorja, bi brez poznavanja priložnosti lahko lastniku prinesel le desetino omenjene vrednosti. Zato vas ob pričakovanju pomladi vabim, da se predramite iz zimskega dremeža in se pozorno ozrete okoli sebe – videli boste nove priložnosti in nemalo možnosti. Stopicanje na mestu še nikoli ni pripeljalo nikamor. Naj bodo vaši koraki dolgi in odločni. Mi pa vam s strokovnimi in drugimi nasveti nudimo zanesljivo podporo.

Naj končam z vabilom, da se nam pridružite pri doslej največji spomladanski prostovoljni okoljski akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu. Več o njej je zapisano na naslednji strani, pomembno pa je, da s svojo udeležbo prispevamo k lepši podobi podeželja. Obenem je to priložnost, da se znebimo divjih odlagališč, ki so brez naše vednosti zrastle na naši zemlji. In ko bomo že pospravljali, se ozrimo okoli sebe in se lotimo še dvorišča – za svež spomladanski videz kmetije!

IZ VSEBINE

NOVICE

Dacian Ciolos, novi evropski komisar za kmetijstvo	3
Očistimo Slovenijo v enem dnevu!	3

TEMA MESECA – KAKO DO SREDSTEV UKREPOV KMETIJSKE POLITIKE?

Kaj prinašajo novosti?.....	4
Kaj je novega pri kmetijsko-okoljskem programu?	6
Bodite pripravljene in pravočasni!	8

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana	9
---	---

AKTUALNO

Spremembe in novosti v kampanji	10
Povrnitev trošarine za leto 2009	11
Kam po znanje? Na kmetijo!	12
Slovenska razstava sadja v Tolminu	13
Prva čurkarijada na Kogu	14
Slovenski rejci v Veroni	16

DELO ORGANOV KGZS

Seja upravnega odbora	16
-----------------------------	----

MEDNARODNA DEJAVNOST

Skupni interesi regije	17
------------------------------	----

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Slovensko ekološko seme krompirja.....	18
Trinajsti Alpe Jadran Biosimpozij	19

GOZD IN LES

Licitacija najvrednejše hlodovine	20
Sofinanciranje elektromrež in pašnih aparatov	21

V SPOMIN

Franc Pirc	21
------------------	----

ZA SPROSTITVE

Tako kuhamo pri nas doma	23
--------------------------------	----

Marec je mesec, ko imamo dva razloga več, da se zahvalimo ženskam in dekletom za njihov izjemen prispevek k dvigu kakovosti življenja na podeželju. Naj bosta tako 8. marec, mednarodni dan žena, kot 25. marec, materinski dan, dobri priložnosti, da jim povemo, kaj nam pomenijo!

Ciril Smrkolj

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si
Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek, Franc Režonja in Darinka Sebenik
Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 52, 01/513 66 40
Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.
Naslovnica: Anton Jagodic
Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: SET, d.d.
Naklada: 93.000 izvodov. Cena: 0,35 €. Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Dacian Ciolos, novi evropski komisar za kmetijstvo

Že dan po imenovanju nove Evropske komisije, v četrtek, 11. februarja, se je komisar, ki je odgovoren za eno najpomembnejših evropskih politik in upravlja največji delež evropskega proračuna (skoraj toliko kot skupaj ostalih 26 komisarjev), predstavil svoji bazi - predstavnikom kmečkih stanovskih organizacij.

Dacian Ciolos, evropski komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja, prihaja iz Romunije. Pri predstavitvi načrtov za naslednja štiri leta je napovedal takojšnjo raziskavo in pripravo nove Strategije 2020 za obdobje po letu 2013. Tej bodo sledile reforme, ki naj bi teorijo pripeljal tudi v prakso skupne kmetijske politike Evropske unije. Poleg osnovnih dejavnosti kmetijstva in razvoja podeželja je komisar Ciolos poudaril tudi načrtovane dejavnosti na področju varstva okolja in biodiverzitete. Kratkoročno je kot svoje pomembne načrte predstavil tudi delo na vzpostavitvi ustreznih odnosov in razumevanja med kmetijskim sektorjem in evropsko družbo.

Predstavniki več kot 60 organizacij iz 27 evropskih držav so komisarju čestitali za imenovanje in izrazili prepričanje, da je bil upravičeno imenovan na to mesto, saj je v predstavitvi izpostavil na svojo strokovnost in evropsko usmerjenost. Kljub temu so opozorili na številna odprta vprašanja, nekateri (francoski kmetje) pa so izrazili tudi bojazen in pomisleke do nenehnih reform, ki vnašajo v tako kompleksen sistem, kot je kmetijstvo, določeno mero nestabilnosti. Predstavniki mlajših članic so dokaj enotno opozorili na problem »SKP različnih hitrosti« - torej neenakih ukrepov in višine plačil na sicer enotnem evropskem trgu.

Na srečanju je slovenske organizacije zastopal Boris Grabrijan, član upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in predsednik Zveze društev rejcev drobnice Slovenije.

Del evropske javnosti kritično ocenjuje imenovanje komisarja za kmetijstvo iz kmetijsko tako pomembne države, kot je Romunija, ob tem pa mu kot nekdanjemu romunskemu kmetijskemu ministru očitajo slabo koriščenje evropskih sredstev in nezmožnost preprečevanja zlorab in korupcije pri uveljavljanju evropskih sredstev.

Kot najpomembnejše sporočilo pa so kmetje z veseljem sprejeli njegovo zagotovilo, da bo branil skupno kmetijsko politiko in proračun pred drugimi sektorji.

»BORIS GRABRIJAN

Očistimo Slovenijo v enem dnevu!

V Sloveniji bo 17. aprila 2010 potekala največja okoljska akcija v zgodovini Slovenije. Kaže, da se bo organizatorjem pridružilo rekordno število prostovoljcev. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je pristopila kot partner in vabi svoje člane, da v čim večji meri podprejo akcijo in se ji pridružijo po svoji moči. V prvi vrsti pa prijavite divja odlagališča na vaši zemlji!

Organizator aprilske akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu je Društvo ekologov brez meja. Kot partner se je pridružila tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS), saj si tudi njeni člani zanesljivo želijo čim manj divjih odlagališč in čim bolj čisto podeželje. Do danes je podpora projektu izkazalo že več kot 30 tisoč posameznikov, občin, komunalnih podjetij, šol, vrtcev, društev in podjetij. Častni pokrovitelji projekta so predsednik RS Danilo Türk, predsednik DZ RS dr. Pavel Gantar in predsednik Vlade RS Borut Pahor. Večji del projekta se nanaša na popis in čiščenje divjih odlagališč, drugi del pa na čiščenje ulic, cest, okolice šol, vrtcev, stanovanjskih okolišev in sprehajalnih ter pohodniških poti.

Na podeželju se soočamo predvsem z dvema težavama: prva so vedno večje količine odpadne embalaže pri kmetijski proizvodnji, druga pa divja odlagališča smeti na kmetijskih površinah in v gozdovih, ki jih morajo lastniki zemljišč po zakonu čistiti na svoj račun, čeprav smeti v opuščene peskokope, kraške jame, pod jezami ali kar tako sredi gozda ob poti odlagajo neznanci od blizu in daleč. Težava je tudi v tem, da se takšna divja odlagališča vedno znova pojavljajo in lastniki zemljišč pogosto obupajo.

Akcija Očistimo Slovenijo v enem dnevu je priložnost, da skupaj očistimo divja odlagališča. Organizatorji pripravljajo digitalni register divjih odlagališč. KGZS želi pri tem pomagati, zato vabi člane, da prijavijo divja odlagališča na e-naslov: popis@ocistimo.si. Prijavljena odlagališča bomo skupaj očistili 17. aprila letos.

Več informacij najdete na spletni strani: www.ocistimo.si, kjer je tudi možnost prijave k čistilni akciji in kjer boste našli kontakte organizatorjev v vaši občini. Nanje se lahko obrnete tudi, če bi želeli v akciji pomagati s svojo kmetijsko mehanizacijo.

Vabimo vas, da se nam pridružite tudi vi!

Kaj prinašajo novosti?

Ali lahko z vložitvijo zbirne vloge v letu 2010 dobite več sredstev kot leto prej? Kaj prinaša spremenjena Uredba o neposrednih plačilih v kmetijstvu? To sta le dve izmed številnih vprašanj, ki ste jih verjetno že zastavili kmetijskemu svetovalcu. Če še niste, pa je prav, da čim prej ugotovite, kaj za vašo kmetijo pomenijo novosti, ki jih prinaša letošnja Uredba.

Ali ste vedeli, da v letu 2010:

- ne morete več uveljavljati zahtevkov za premije in dodatne premije za ovce in koze kot proizvodno vezana plačila?
- ne morete več uveljavljati neposrednega plačila na površino hmeljišča v obdelavi kot proizvodno vezana plačila?
- ne morete več uveljavljati pomoči za energetske rastline?
- lahko uveljavljate nove posebne podpore in nove dodatke na plačilne pravice?

Odgovore na ta in druga vprašanja, spremembe, novosti in nove zahteve, ki jih prinaša spremenjena Uredba o neposrednih plačilih v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 113/2009), podajamo v tem prispevku.

UKINITEV PREMIJ IN DODATNIH PREMIJ ZA OVCE IN KOZE

Premije in dodatne premije za ovce in koze, ki so se v preteklih letih uveljavljale na podlagi premijskih pravic kot poseben zahtevek za ovce in koze in se izplačevale kot plačilo na žival glede na vrsto živali (ovce oz. koze) in vrsto proizvodnje (mlečne, mesne pasme), se od leta 2010 dalje ne bodo več izplačevale kot proizvodno vezano plačilo. Proizvodno vezana plačila za ovce in koze se bodo

v letu 2010 proizvodno razvezala in se vključila v shemo enotnega plačila. **Nosilec kmetijskih gospodarstev, ki so za leti 2007 oziroma 2008 dobili odobrene premije in dodatne premije za ovce in koze, se bodo povečale vrednosti plačilnih pravic, ki jih bodo imeli v registru plačilnih pravic na dan 15. maja 2010 in ne bodo v zakupu (najemu).** Vrednost plačilne pravice se bo povečala v obliki dodatka, ki se bo izračunal na podlagi povprečja odobrenih premij in dodatnih premij za ovce in koze v referenčnem obdobju 2007-2008.

KAJ TO POMENI V PRAKSI IN KAJ REJCI DROBNICE S TEM PRIDOBITE?

S to spremembo za leto 2010 ni potrebno oddajati ločeno zahtevka za drobnico in pri vnosu zbirne vloge ne bo potrebno navesti številke živali, ki jih bi uveljavljali v letošnjem letu.

Zahtevka za drobnico ni potrebno oddajati do konca aprila, kot ste to morali storiti do sedaj. Tekom leta ni potrebno pri posameznih živalih, tako kot do sedaj, v primeru pogina, prodaje, višje sile ... vlagati zahtevka za izločitev in nadomestitev živali. Število drobnice, ki se tekom leta redi na kmetijskem gospodarstvu, ne vpliva na višino izplačila.

Za pridobitev plačila mo-

rate vsi, ki ste v letu 2007 in 2008 dobili odobrene premije in dodatne premije za ovce in koze, na zbirni vlogi na obrazcu »Zahtevek za dodelitev dodatkov za ovce in koze, hmeljišče in ohranitev živinoreje na kmetijskem gospodarstvu s travinjem ter dodatno plačilo za mleko za gorsko višinska KMG ter zahtevka za izplačilo plačilnih pravic z vsemi dodatki za leto 2010« (v nadaljevanju: »Zahtevek za izplačilo PP«) označiti, da uveljavljate **dodelitev in izplačilo dodatka na plačilne pravice iz naslova razveze premij in dodatnih premij za ovce in koze.**

Višina finančnih sredstev, ki jih bodo prejeli rejci drobnice, ostane enaka kot je bila do sedaj, kar pomeni, da bodo vsi, ki bodo uveljavljali »dodatek za drobnico«, dejansko dobili izplačan povprečni znesek premij in dodatnih premij za drobnico, ki so jih dobili v letu 2007 in 2008 oz. se bodo sredstva lahko celo nekoliko zvišala glede na izplačilo v letih 2007 in 2008. Razlika je le v načinu izplačila, in sicer se bodo ta izplačila razdelila na vse plačilne pravice, ki jih ima posamezno kmetijsko gospodarstvo, in se bodo izplačala kot del plačila na površino (kot del vrednosti plačilne pravice). Dodatek se dodeli samo plačilnim pravicam, ki niso v zakupu.

VKLJUČITEV NEPOSREDNEGA PLAČILA NA POVRŠINO HMELJIŠČA V SHEMO ENOTNEGA PLAČILA

Enako kot premije in dodatne premije za ovce in koze so se tudi neposredna plačila na površino hmeljišča, ki so se do sedaj izplačevale kot proizvodno vezana plačila, z letom 2010 vključila v shemo enotnega plačila in se bodo izplačevale kot dodatek k plačilni pravici. Do dodatka so upravičeni nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so za leto 2007 oziroma 2008 prejeli neposredno plačilo za pridelavo hmelja.

Dodatek na plačilne pravice se bo upravičencem izračunal tako, da se bo povprečna vrednost neposrednega plačila na površino hmeljišča za leti 2007 in 2008, ki ga je upravičenec prejel za ugotovljene površine hmelja v obdelavi, delila s številom plačilnih pravic, ki jih ima kmetijsko gospodarstvo v registru plačilnih pravic 15. maja 2010 in niso v zakupu. **Praktično to pomeni, da se bo »dodatek za hmelj« razdelil na vse plačilne pravice, ki jih ima kmetijsko gospodarstvo, in ne samo na površine hmeljišč. Dodatek se dodeli samo plačilnim pravicam, ki niso v zakupu. Tako bodo vse plačilne pravice na kmetijskem gospodarstvu imele večjo vrednost. Vsi upravičenci, ki želite uvelja-**

vljati »dodatek za hmelj«, pa morate biti pri oddaji zbirne vloge pozorni, da boste na obrazcu »Zahtevek za izplačilo PP« označili, da uveljavljate dodelitev in izplačilo dodatka na plačilne pravice iz naslova razveze neposrednega plačila na površino hmeljišča.

NOVOSTI OZIROMA NOVE POSEBNE PODPORE

Z letom 2010 se uvajata dva nova ukrepa za spodbujanje živinoreje ter pridelave mleka: dodatno plačilo za mleko za gorsko-višinska in strma kmetijska gospodarstva in podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem. Za uvedbo dodatnih ukrepov se je Slovenija odločila, ker je govedoreja v Sloveniji najpomembnejša kmetijska panoga in z dodatnimi finančnimi sredstvi želi preprečiti opuščanje zemljišč s pomočjo pašnih živali in blažiti cenovne pritiske.

DODATNO PLAČILO ZA MLEKO ZA GORSKO-VIŠINSKA IN STRMA KMG

Sredstva na podlagi novega ukrepa so bodo dodelila kmetijskim gospodarstvom, ki so po podatkih elaborata »Območja z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo v Republiki Sloveniji« opredeljena kot gorsko višinska ali strma kmetijska gospodarstva in imajo v letu vložitev zahtevka na dan 1. april individualno referenčno količino mleka (mlečno kvoto za oddajo ali za neposredno prodajo).

Višina plačila za tono mleka se bo izračunala tako, da se bo skupna višina sredstev, namenjenih za ta ukrep, delila s skupno mlečno kvoto iz oddanih zahtevkov. Posamezniku pa se izplača tako, da se znesek, izračunan za tono mleka, pomnoži

Letos sta v veljavi dva nova ukrepa za spodbujanje živinoreje: dodatno plačilo za mleko za gorsko-višinska in strma območja in podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem.

z mlečno kvoto za njegovo kmetijsko gospodarstvo.

Vsi upravičenci, ki izpolnjujete navedene pogoje, morate za pridobitev dodatnega plačila za mleko za gorsko-višinska in strma kmetijska gospodarstva vložiti Zbirno vlogo in na obrazcu »Zahtevek za izplačilo PP« biti pozorni, da boste označili indikator, da uveljavljate zahtevek za dodelitev in izplačilo dodatnega plačila za mleko za gorsko-višinska in strma kmetijska gospodarstva.

PODPORA ZA OHRANITEV ŽIVINOREJE NA KMETIJSKIH GOSPODARSTVIH S TRAVINJEM

V obliki dodatka k plačilni pravici se z letom 2010 upravičencem dodeli podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem. Dodatek pomeni zvišanje vrednosti plačilnih pravic na kmetijskem gospodarstvu. Dodatek se dodeli plačilnim pravicam, ki niso v zakupu.

Upravičenci do tega dodatka so kmetijska gospodarstva:

- ki so na zbirni vlogi za leto 2009 imela ugotovljene GERK-e z rabo 1300 – trajno travinje, 1321 – barjanski travnik, 1222 – ekstenzivni oz. travniški sadovnjak ali 1800 – kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem.
- pri katerih je bila izračunana obtežba v letu 2009 višja od 0,5 GVŽ/ha kmetijskega zemljišča v uporabi. (Pri izračunu obremenitve se upošteva vse govedo, konji ter ovce in koze iz obrazca B za leto 2009 in podatki o ugotovljenih površinah kmetijskih zemljišč v uporabi iz obrazca D iz zbirne vloge za leto 2009).
- ki imajo v letu 2010 najmanj 0,1 ha velik GERK z rabo »travinje« (rabo: 1300, 1321, 1222 ali 1800), skupna površina kmetijskega gospodarstva pa mora biti najmanj 0,3 ha.

Vsi upravičenci, ki izpolnjujete navedene pogoje, morate za pridobitev pod-

pore za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem ob vložitvi Zbirne vloge za leto 2010 na obrazcu »Zahtevek za izplačilo PP« biti pozorni, da boste označili indikator, da uveljavljate zahtevek za dodelitev podpore za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem.

Pri tem vas želimo še posebej opozoriti na to, da se plačilne pravice z dodatkom podpore za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem lahko prenašajo le z zemljiščem, kar dejansko pomeni, da vsi, ki boste prejeli ta dodatek, ne boste mogli prenašati plačilnih pravic na drugo kmetijsko gospodarstvo brez zemlje.

DODATNO PLAČILO ZA EKSTENZIVNO REJO ŽENSKIH GOVEDI

Tudi v letu 2010 se nadaljuje izvajanje ukrepa za ekstenzivno rejo ženskih goved in posebne

premije za bika in vole. Pri uveljavljanju zahtevka za ekstenzivno rejo ženskih govedi so v letu 2010 uvedene določene novosti, ki pomenijo predvsem znižanje zahtev pri tem ukrepu. Ker se zahtevki za bika in vole in ekstenzivno rejo ženskih govedi vlagajo prvič v juniju, bomo o novostih pisali pred junijsko kampanjo za vlaganje zahtevkov. V tem času pa že poteka obdobje, za katerega se v juniju vlagajo zahtevki za živalske premije in zato vas želimo še posebej opozoriti na doslednost in pravočasnost priglašanja dogodkov v Centralni register govedi (označenost in registriranost govedi, telet ter pravočasno sporočanje premikov), da bodo

tako vse živali, ki bodo izpolnjevale pogoje za te zahtevke tudi na podlagi zahtev pri identifikaciji in registraciji živali, upravičene do finančnih sredstev na podlagi teh ukrepov.

UVEDBA PLAČILNIH PRAVIC ZA POVRŠINE IZKRČENIH VINOGRADOV

V letih 2010, 2011 in 2012 se bodo vsem upravičencem, ki so v predhodnem letu prejeli podporo za izkrčitev vinogradov, za površine izkrčenih vinogradov dodelile plačilne pravice. Upravičencem, ki so prejeli podporo za izkrčitev vinogradov, Agencija po uradni dolžnosti do 31. januarja tekočega leta izda odločbe o dodelitvi plačil-

nih pravic na podlagi pravno-močnih odločb o dodelitvi podpore za izkrčitev vinogradov. Vrednost teh plačilnih pravic v letu 2010 znaša 168,10 evra/ha. Plačilne pravice se uveljavljajo na enak način kot ostale plačilne pravice.

DRUGE SCHEME POMOČI

V letu 2010 se ukine pomoč za energetske rastline. Ohranila pa se pomoč za stročnice (grah, krmni bob in sladka lupina), ki znaša 55,57 evra/ha, in podpora za pridelovanje lupinarjev, ki znaša 120,75 evra/ha v letu 2010.

Ker je sprememb v neposrednih plačilih za leto 2010 veli-

ko, smo v tem prispevku želeli povzeti le najpomembnejše spremembe. Več o spremembah in zahtevah pri uveljavljanju neposrednih plačil za leto 2010 je navedeno v Navodilih za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2010, ki jih boste upravičenci v dneh pred začetkom kampanje prejeli s predtiškom. V navodilih so tudi navedeni in pojasnjeni konkretni primeri pri posameznih zahtevkih, zato vam priporočamo, da navodila natančno preberete in se še dodatno informirate o vseh zahtevah, ki jih morate izpolnjevati pri uveljavljanju posameznih zahtevkov.

»MARINKA KOROŠEC

Kaj je novega pri kmetijsko-okoljskem programu?

V letošnjem letu je prišlo do novosti pri kmetijsko-okoljskem programu, t.i. KOP. Med najpomembnejše sodijo uvedba dveh novih podukrepov in višja plačila pri kmetijsko-okoljskih podukrepih.

V letu 2010 so bile tudi v okviru Uredbe o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (v nadaljevanju Uredbe KOP) narejene določene spremembe, ki:

- omogočajo nov vstop v določene podukrepe,
- uvajajo dva nova podukrepa KOP-a,
- zvišujejo plačila pri določenih podukrepih KOP-a,
- jasneje in bolj natančno opredeljujejo določene zahteve ...

V KATERE UKREPE JE V LETU 2010 OMOGOČEN NOV VSTOP IN KAKŠNA JE VIŠINA PLAČIL ZA TE PODUKREPE?

V letošnjem letu morajo upravičenci, ki so v preteklih letih (od leta 2007 dalje) prevzeli obveznost za izvajanje določenih podukrepov KOP-a, nadaljevati z izvajanjem obveznosti na isti površini, kot so obveznost prevzeli (razen v primerih višje sile). Svojo prevzeto obveznost lahko upravičenci v petletnem obdobju trajanja skupno povečajo največ za 2 ha oz. 20 % od prevzete obveznosti oz. skupno zmanjšajo za največ 10 %. **Pri določenih podukrepih**

lahko upravičenci v letu 2010 prevzamejo novo petletno obveznost, kar pomeni, da lahko z letom 2010 začnejo z izvajanjem določenega novega podukrepa. **Nov vstop je v letu 2010 omogočen za podukrepe:**

- **ekološko kmetovanje (EK)**, kjer se glede na obtežbo na kmetijskem gospodarstvu tudi spreminja višina plačila za travinje (trave in travno deteljne mešanice na njivah, trajno travinje), in sicer je plačilo za:
 - obtežbo 0,2-0,5 GVŽ-ja/ha: 213,20 evra/ha travinja letno,

- obtežbo 0,5-1,9 GVŽ-ja/ha: 227,55 evra/ha travinja letno;

- **travniški sadovnjaki (TSA)**, pri katerem je tudi določeno, da je najmanjša upravičena površina posameznega travniškega sadovnjaka 0,05 ha. Enako kot do sedaj pa mora biti za uveljavljanje tega podukrepa na kmetijskem gospodarstvu skupno vsaj 0,3 ha površin travniških sadovnjakov.
- **ohranjanje posebnih travniških habitatov (HAB)**, pri katerem lahko upravičenci za izvaja-

nje tega ukrepa prejmejo plačilo 121,36 evra/ha (do sedaj 66,8 evra/ha),

- **ohranjanje travniških habitatov metuljev (MET)**, kateremu se letos zvišuje višina plačila s 66,83 evra/ha na 121,36 evra/ha,
- **ohranjanje stelnikov (STE)**, kjer upravičenci za izvajanje tega podukrepa lahko pridobijo plačilo v višini 198,44 evra/ha (do sedaj 143,91 evra/ha),

Uskladitev GERK-ov z evidenco dejanske rabe

Če je v postopku uskladitve GERK-ov z evidenco dejanske rabe zaradi odprave mostičkov med dvema površinama z isto vrsto dejanske rabe prišlo do zmanjšanja površine, na kateri se izvajajo podukrepi KOP-a, se to zmanjšanje ne upošteva kot zmanjšanje prevzete obveznosti in se ne všteva v dovoljen 10-odstotni obseg zmanjšanja vstopne površine. Na površinah, ki ne izpolnjujejo več pogojev glede velikosti, upravičene do plačila, obveznost izvajanja podukrepov KOP-a preneha, kar pa ne velja za podukrepe integrirane pridelave.

Za vinograde z nagibom 30 do 40 % bo po novem možno pridobiti dodatna plačila, vendar pod določenimi pogoji.

- **ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območjih Natura 2000 (VTR).**

Izvajanje podukrepov HAB, MET, STE in VTR je mogoče samo na GERK-ih, ki se nahajajo na ekološko pomembnih območjih, ki so določena v prilogi Uredbe KOP, grafični pregled teh površin pa je omogočen tudi na spletnem pregledovalniku GERK-ov (spletna stran - <http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>).

NOVA PODUKREPA KOP-A Poleg zgoraj navedenih podukrepov upravičenci lahko na novo vstopijo v dva nova podukrepa:

1. Strmi vinogradi (STV)

Upravičenci lahko z obdelavo vinograda in izpolnjevanjem zahtev (izobraževanje, uporaba fitofarmaceutskih sredstev, gnojil, zatavljenost in ozelenjenost vinograda ...), ki so določene za ta podukrep, prejmejo plačila za vinograde, ki imajo nagib 30-40 % (326,77 evra/ha) in za vinograde, ki imajo nagib nad 40 % (900 evrov/ha). Plačilo se lahko uveljavlja le za celotno površino GERK-a vinograd (ne le deli GERK-a, kot je to omogočeno pri podukrepu košnja strmih travnikov), podatek o povprečnem nagibu GERK-a pa se

prevzame iz Registra kmetijskih gospodarstev. Podukrepi strmi vinogradi lahko upravičenci kombinirajo s podukrepi integrirano vinogradništvo, ekološko kmetovanje ali pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin.

2. Ohranjanje ekstenzivnih kraških pašnikov (EKP)

Podukrep EKP se lahko uveljavlja na južnem delu Slovenije, na območjih katastrskih občin, ki so določene v Uredbi KOP.

Plačilo (191,40 evra/ha) se lahko uveljavlja za ekstenzivni kraški pašnik (GERK s šifro 1430), ki je velik minimalno 1 ha in lahko vključuje površine, ki po evidenci dejanske rabe sodijo v naslednje vrste dejanske rabe: »1300 - trajni travnik«, »1410 - kmetijsko zemljišče v zaraščanju«, »1500 - drevesa in grmičevje«, »1600 - neobdelano kmetijsko zemljišče« in »1800 - kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem«, pri čemer mora biti ob vstopu v podukrep na posameznem GERK-u delež površin z vrsto dejanske rabe »1300« in/ali »1800« vsaj 20 % površine GERK-a.

Posamezno kmetijsko gospodarstvo je lahko v podukrep vključeno le z delom površin, na ostalih površinah (npr. njivah, travnikih ...) pa lahko izvaja druge podukrepe KOP-a.

Površin, na katerih se bo izvajal podukrep EKP, ni mogoče kombinirati z ostalimi podukrepi KOP-a. Za te površine tudi ni mogoče uveljavljati in pridobiti neposrednih plačil (plačilnih pravic) in izravnalnih plačil za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost.

Za izvajanje podukrepa morajo upravičenci, ki imajo površine na upravičenih katastrskih občinah, vrisati na upravni enoti poseben GERK s šifro

»1430«, uveljavljati zahtevek v Zbirni vlogi in nato izpolnjevati vse predpisane zahteve, ki so določene za ta podukrep (obtežba na kmetijskem gospodarstvu, gnojenje z mineralnimi gnojili, uporaba fitofarmaceutskih sredstev, vodenje evidenc, ureditev pašnika ...).

V podukrep EKP lahko vstopijo tudi upravičenci, ki so na delu površin, ki bi jih uveljavljali v novem podukrepu, do sedaj uveljavljali katerega od ostalih podukrepov KOP-a (ekološko kmetovanje, sonaravna reja domačih živali ...).

SPREMEMBE ZAHTEV PRI DRUGIH PODUKREPIH

Nekatere spremembe so bile narejene tudi pri drugih podukrepih. Tako je pri podukrepu ozelenitev njivskih površin jasneje definirana pokrovnost ozelenjene površine (vsaj 70 %), da je GERK upravičen do plačila za podukrep. Pri podukrepu reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali je od letošnjega leta dalje omogočeno uveljavljanje plačil tudi za konje, mlajše od 6 mesecev.

Določene novosti so bile uvedene tudi pri ostalih podukrepih, bolj jasno in natančno so bili definirani tudi razlogi za uveljavljanje višje sile ... Ker je sprememb veliko in ker upravičenci uveljavljate zahteve le za določene podukrepe KOP-a, vam svetujemo, da se o novostih in dodatnih zahtevah (če te so) pri podukrepih, ki jih izvajate, dodatno informirate in izobrazite pri svetovalcih na izpostavah kmetijske svetovalne službe pri KGZS.

»MARINKA KOROŠEC

Bodite pripravljene in pravočasni!

Kljub temu da imamo velikokrat občutek, da imamo za urejanje evidenc in oddaje zahtevkov še veliko časa, je še vedno najbolje, da se držimo starega reka: »Kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri!« Čas za vložitev zbirne vloge je od 5. marca do 15. maja.

Spet je leto naokoli in na kmetijski svetovalni službi pri KGZS in na Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (Agencija) je že skoraj vse nared za začetek nove kampanje za oddajanje zahtevkov za ukrepe kmetijske politike za leto 2010. Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki želijo v letu 2010 vlagati zahtevke, morajo na Agencijo vložiti zbirno vlogo v času od 5. marca do 15. maja 2010.

Zbirna vloga, zahtevki in določene priloge ter v letošnjem letu tudi vse dopolnitve se izpolnjujejo elektronsko. Praviloma se jih pošlje Agenciji v elektronski obliki, podpisane z elektronskim podpisom (s pooblastilom upravičenci pooblastite svetovalce, da v vašem imenu elektronsko podpisajo zbirno vlogo), le izjemoma pa se zbirno vlogo in ostale zahtevke lahko pošlje na Agencijo kot podpisan računalniški izpis

s priporočeno pošto. Prav tako se s priporočeno pošto na Agencijo pošlje priloge, za katere je predvideno, da se ne izpolnjujejo elektronsko ali jih ni mogoče izpolnjevati elektronsko.

KAJ MORATE POSTORITI NOSILCI PRED ODDAJO ZAHTEVKA?

Za zahtevke na površino ter ostale zahtevke, ki so vezani na površino, se ob izpolnjevanju podatki o GERK-ih na stanje en dan pred elektronskim izpolnjevanjem zbirne vloge.

Glede na to, da je velika večina upravičencev konec januarja prejela nove izpise o posodobljenih GERK-ih, svetujemo vsem, ki tega še niste uspeli storiti, da sami ali s pomočjo kmetijskega svetovalca (svetovalci bodo nudili to pomoč upra-

vičencem do 5.3.2010) čim prej pregledate pravilnost vrisa svojih GERK-ov (spletna stran: <http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>) ter jih na vaši upravni enoti po potrebi uredite v skladu z dejanskim stanjem v naravi. Ker bodo s tem delom upravne enote močno zasedene, vas ponovno pozivamo, da z urejanjem GERK-ov ne odlašate, tudi če boste svojo zbirno vlogo oddajali šele v zadnjih dneh kampanje.

Na upravni enoti je potrebno urediti tudi vpis namestnika kmetijskega gospodarstva, v kolikor tega do sedaj še niste storili, ter vnesti morebitne spremembe podatkov, vpisanih v Register kmetijskih gospodarstev (vpis spremembe nosilca, naslova, članov kmetijskega gospodarstva ...), ali če je prišlo do sprememb pri trajnih nasadih (krči-

tve, novi nasadi, spremembe lokacije trajnega nasada, površina namakalnega sistema, površina zaščitne mreže proti toči ...).

Prav tako vas ponovno opozarjamo, da je zaradi strožjih kontrol nujno potrebno spoštovati roke pri identifikaciji in registraciji živali (premiki, zakol, telitve ...), kar lahko opravite na pooblaščenih veterinarskih postajah ali selekcijskih službah na KGZ.

PRIPRAVE KMETIJSKE SVETOVALNE SLUŽBE PRI KGZS NA POMOČ VLAGATELJEM

Kmetijski svetovalci bodo tudi v letu 2010 na 84 vnosnih mestih svetovali nosilcem kmetijskih gospodarstev v zvezi z ukrepi kmetijske politike, nudili pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog in drugih zahtev-

Roki za oddajo zbirne vloge, prilog in ostalih zahtevkov

Vložitev zbirne vloge (osnovni podatki o KMG, stalež rejenih živali, oddaja/nabava živinskih gnojil, zahtevki za izplačilo plačilnih pravic z vsemi dodatki, zahtevki za OMD, SKOP, KOP, zahtevki za pomoč za stročnice, zahtevki za podporo za pridelovanje lupinarjev, zahtevki za dodelitev dodatkov za ovce in koze, za hmeljišča, za ohranitev živinoreja na kmetijskem gospodarstvu s travinjem, za dodatno plačilo za mleko za gorsko višinska KMG ter vloga za uveljavljanje sprememb pri izvajanju ukrepa kmetijsko-okoljskih plačil (podukrepov KOP) zaradi pojava koruznega hrošča)	5. marec - 15. maj 2010
Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino ali skupni pašnik (za podukrep KOP planinska paša s pastirjem pa mora biti oddana tudi pogodba s pastirjem)	Najpozneje do 30. junija 2010
Oddaja uradnih etiket, s katerimi je opremljeno seme konoplje, če se setev konoplje izvede po 15. 5. 2010	Najpozneje do 30. junija 2010
Zahtevki za posebno premijo za bike in vole:	
če je bil zakol ali izvoz izvršen med 1. 1. in 31. 5. 2010	1. - 30. junij 2010
če je bil zakol ali izvoz izvršen med 1. 6. in 30. 9. 2010	1. - 31. oktober 2010
če je bil zakol ali izvoz izvršen med 1. 10. in 31. 12. 2010	1. - 31. januar 2011
Zahtevki za dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govdi:	
za krave, ki so telile od 11. 12. 2009 do 31. 3. 2010	1. - 30. junij 2010
za krave, ki so telile od 1. 4. 2010 do 31. 7. 2010	1. - 31. oktober 2010
za krave, ki so telile od 1. 8. 2010 do 10. 12. 2010	1. - 31. januar 2011

Na naročni termin za pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge pri kmetijskih svetovalcih vas prosimo, da prinesete sledeče dokumente:

- v primeru, da pride namesto nosilca pooblaščenec, mora le-ta prinesiti dve originalno podpisani navadni pooblastili, katerega obrazec lahko prejmete pri kmetijskih svetovalcih ali pa ga najdete v navodilih za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2010, ki jih boste prejeli skupaj s predtiskom,
- zbirno vlogo in ostale zahteve za leto 2009,
- predtisk 2010,
- seznam vseh živali na dan 1. 3. 2010,
- izmere posameznih poljin za njive, na kateri gojite več vrst rastlin,
- v primeru oddaje gnoja seznam prejemnikov ter vrsto in količino oddanega gnoja (B1 obrazec),
- v primeru izvajanja ukrepa PAS seznam živali z identifikacijskimi številkami,
- v primeru spremenjenega osebnega računa kartico novega osebnega računa,
- ostale dokumente o kmetijskem gospodarstvu, ki bodo lahko v pomoč pri izpolnjevanju vloge in zahtevkov (meritve strmih travnikov, odločbo o dodelitvi oz. prenosu plačilnih pravic, zapisnike kontrolorjev, zadnji izpis o urejenih GERK-ih iz registra kmetijskih gospodarstev, odločbe o prejetih plačilih za preteklo leto, odločbo o površinah, vključenih v KOP, ki ste jo upravičenci prejeli v začetku leta 2009, morebitne še nerešene pritožbe na odločbe ...).

kov ter organizirali in izvedli elektronsko izpolnjevanje vlog.

Glede na to, da je v predpisih za leto 2010 zares veliko novosti, vam svetujemo, da se udeležite katerega od izobraževanj, ki so namenjena predstavitev novosti in bodo organizirana še v dneh pred začetkom kampanje. Informacije o izobraževanjih najdete na spletni strani KGZS (<http://www.kgzs.si>) ali na izpostavah kmetijske svetovalne službe.

Tudi letos bo pomoč vlagateljem potekala po sistemu naročanja, ki bo na posameznih območjih potekalo enako kot v preteklih letih. Tudi o tem se lahko podrobneje informirate na vaših izpostavah kmetijske svetovalne službe.

» DR. JERNEJ DEMŠAR

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 18.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura
1. 3. 2010	Predstavitve zahtev Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 za kmetijsko-okoljske podukrepe; Dopolnitve in novosti zahtev navzkrižne skladnosti ter načela dobre kmetijske prakse	SKOP/KOP – predavanje	Kulturni dom Polhov Gradec	9.00
2. 3. 2010	Predstavitve zahtev Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 za kmetijsko-okoljske podukrepe; Dopolnitve in novosti zahtev navzkrižne skladnosti ter načela dobre kmetijske prakse	SKOP/KOP – predavanje	Kulturni dom Podpeč, Jezero 21	9.00
3. 3. 2010	Predstavitve zahtev Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 za kmetijsko-okoljske podukrepe; Dopolnitve in novosti zahtev navzkrižne skladnosti ter načela dobre kmetijske prakse	SKOP/KOP – predavanje	Gasilski dom - Vrbljenje	9.00
3. 3. 2010 do 5. 3. 2010	Osnovni tečaj iz varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za SKOP/KOP	Groblje, Kulturni dom, Groblje 1	14.30-19.30
4. 3. 2010	Kmetovanje v skladu s pogoji za varstvene pasove na VVO	SKOP/KOP – predavanje	Kulturni dom Vodice, Kopitarjev trg 1	9.00
5. 3. 2010	Informiranje kmetov o ukrepih kmetijske politike s poudarkom na ukrepih SKOP KOP; Dopolnitve in novosti zahtev navzkrižne skladnosti ter načela dobre kmetijske prakse	SKOP/KOP – predavanje	Gasilski dom Stična pri Ivančni Gorici	9.00
10. 3. 2010 do 12. 3. 2010	Osnovni tečaj iz varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za SKOP/KOP	Medvode, Zg. Pirniče, Gostilna Mihovec, Zg. Pirniče 54	14.30-19.30
26. 3. 2010	Kmetovanje v skladu s pogoji za varstvene pasove na VVO: - novosti v tehnoloških navodilih za ukrepe IPL, IVR, IPS, - nova »nitratna uredba«, - prepoznavanje in preprečevanje neparazitskih bolezni na rastlinah, - sredstva za krepitev rasti, - težave in usmeritve pri registraciji fitofarmaceutskih sredstev	SKOP/KOP - predavanje Na dan odprtja Kmetijskega sejma v Komendi	Kulturni dom Komenda, Zajčeva 23	9.00-12.00

Spremembe in novosti v kampanji

Kmetijski svetovalci v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so se zbrali na prvem skupnem izobraževanju, kjer so se seznanili z novostmi in spremembami pri letošnjem vlaganju zahtevkov za ukrepe kmetijske politike.

V veliki dvorani Smelt v Ljubljani je konec januarja v organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) potekalo izobraževanje kmetijskih svetovalcev. Na njem so se seznanili z novostmi in spremembami pri letošnjem vlaganju zahtevkov za ukrepe kmetijske politike, saj se letos v zakonodaji spreminja kar nekaj stvari, dodajajo pa se tudi novi ukrepi, nekateri pa so precej spremenjeni.

»Na KGZS ocenjujemo, da je bila lani kampanja za oddajo zahtevkov za ukrepe kmetijske politike uspešno izvedena. Pokazalo se je, da so kmetijski svetovalci pri tem delu nujno potreben povezovalni člen med kmetom in ARSKTRP, saj kmetje zupajo kmetijskim svetovalcem,

da bo z njihovo pomočjo vloga kar se da dobro in pravilno izpolnjena. Svetovalci so pogosto edini vir informacij, zato morajo biti te podane kmetom jasno, razumljivo in pravočasno. Prepričan sem, da bo tudi letos tako, k temu pa bo pripomoglo tudi današnje izobraževanje in dobro sodelovanje KGZS z ARSKTRP ter upravnimi enotami,« je v pozdravu omenil predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Ciril Smrkolj**.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je z osmimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi odgovorna za pomoč kmetom pri elektronskem izpolnjevanju vlog za ukrepe kmetijske politike, ki bo tudi letos potekalo med marcem in majem na približno 80 vnosnih mestih po Sloveniji. Pri tem sodeluje približno 300 kmetijskih svetovalcev in zunanjih sodelavcev.

Jože Murko, KGZS – Zavod Ptuj: »Informacije, ki jih dobimo na takšnih izobraževanjih, so celovite in koristne. Prednost takšnega skupinskega izobraževanja je v tem, da vsi dobimo enake informacije. To je zelo pomembno,

saj smo na terenu pogosto edini vir informacij za kmeta in bi bilo nerodno, če bi kmetom dali različne razlage. Seveda pa moramo tudi mi dobiti informacije s strani usposobljenih predavateljev, ki znajo odgovoriti tudi na konkretna vprašanja.

Pohvaliti moram delo oddelka za neposredna in izravnalna plačila na zborničnem uradu v Ljubljani, saj tekom kampanje dobivamo sproti aktualne informacije. Zagotovo bo tudi letos tako, samo da bo spletna aplikacija delovala brez zatikanj.«

Martina Ploj, KGZS – Zavod Maribor: »Enodnevno skupinsko izobraževanje mi je zelo všeč, saj dobimo naenkrat vse potrebne informacije, prav tako lahko marsikaj vprašamo, kar nas žuli pri delu na terenu. Glede na to, da smo svetovalci ve-

činoma že kar utečeni, izobraževanje ne bi bilo treba podaljševati. Vsekakor pa bi priporočala, da bi pri seznanjanju z novostmi pri drugih uredbah sodelovali tudi inšpektorji, saj imamo včasih različne poglede na to, kaj je pomembno pri nekaterih uredbah. Če bi to razčistili že mi med seboj, ne bi prihajalo do nesoglasij in težav na terenu.«

»ROBERT PEKLAJ

KUPIJMO DOMAČE!

Januarsko izobraževanje glede novosti pri vlaganju zahtevkov za ukrepe kmetijske politike je bilo dobro obiskano.

Povrnitev trošarine za leto 2009

Letos je prišlo do pomembnih sprememb glede vračila trošarine za goriva. Dvignil se je upravičeni delež na 70 odstotkov, vpeljanih pa je še nekaj novosti. Rok za oddajo vloge je 31. marec 2010.

POMEMBNE SPREMEMBE

Pri vračilu trošarine za energente, ki se uporabljajo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije za leto 2009, je prišlo, v primerjavi z letom poprej, do pomembne spremembe. Od 15. junija 2009 se vrača 70 % trošarine. Tudi fizične osebe, ki porabijo letno vsaj 5.000 l goriva, lahko zahtevke vlagajo mesečno. Med normativno porabo 200 l pa so bile dodane nove kulture.

Upravičene površine se ugotavljajo po dejanski rabi kmetijskih zemljišč v uporabi upravičenca, kakor jo izkazujejo GERK-i (grafične enote rabe zemljišč kmetijskega gospodarstva), in gozdnih površin, kakor jih izkazuje zemljiški kataster. V prispevku obravnavamo povrnitev trošarine za fizične osebe, ki zahtevke vlagajo enkrat letno.

UPRAVIČENCI IN DOKAZILA

Upravičenci do vračila trošarine za leto 2009 so na podlagi Pravilnika o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije (Uradni list RS, št. 10/06, 12/07, 3/09), fizične osebe, ki so v registru kmetijskih gospodarstev pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) evidentirane kot nosilci kmetijskih gospodarstev, ki imajo na dan 30. junija 2009 v RS v uporabi toliko gozda in kmetijskih zemljišč po posameznih vrstah dejanske rabe, da

skupna normativna poraba znaša vsaj 540 litrov. Upravičenci do vračila so tudi fizične osebe, ki nimajo v uporabi kmetijskih zemljišč, imajo pa na dan 30. junija 2009 v RS v uporabi najmanj 10 ha gozda.

Pri uveljavljanju vračila za gozd se v primeru več upravičencev oz. več članov istega gospodinjstva (skupnost oseb, ki imajo skupno stalno ali začasno prebivališče) upošteva površina gozda v uporabi vseh članov gospodinjstva, zahtevke pa predloži eden od uporabnikov gozda kot vlagatelj v okviru gospodinjstva. V takšnih primerih se izpolni polje 5: *Pooblastilo za uveljavljanje vračila trošarine za gozd*, ki je del zahtevka.

V skladu s pravilnikom podatke o zemljiščih po stanju na dan 30. junij 2009 (kot dokazila) pridobi carinski organ po uradni dolžnosti in jih vlagatelj ne prilaga.

OBSEG POVRNITVE

Vračilo trošarine se uveljavlja za dejansko porabljeno gorivo v letu 2009, kot je razvidno iz računov, vendar največ do normativne porabe. Ne glede na vrsto mineralnega olja, za katero upravičenec uveljavlja vračilo, se kot plačana trošarina priznava trošarina, predpisana za plinsko olje.

VLOGA IN RAČUNI

Vlogo za vračilo trošarine za leto 2009 je potrebno vložiti na obrazcu TRO-A do 31. marca 2010 pri pristojnem carinskem organu (osebno ali po pošti). Obrazci so podobni kot preteklo leto. Za obdobje vlaganja poleg leta (2009) vpišemo še mesece. V primeru vlaganja enkrat letno, ki ga obravnavamo, se vpiše 1-12, lahko pa tudi z besedami. Obrazci so na voljo na internetni strani carine

www.carina.gov.si (rubriki Občani ali Obrazci), v strojnih krožkih, na enotah kmetijske svetovalne službe ter naprodaj v knjigarnah DZS.

Vlogi se priložijo originalni računi za nakupljeno gorivo, ki jih je potrebno oštevilčiti na način »1/n«, »2/n« ... »n/n«, pri čemer je »n« skupno število računov. Veljajo računi za kupljeno gorivo na bencinskih servisih ali pa računi za strojne storitve, na katerih je navedena količina porabljenega goriva. Mora pa izvajalec storitve podati izjavo (napisati na račun), da za navedeno gorivo ne bo sam uveljavljaval povrnitve trošarine. To izjavo že vsebujejo računi za storitve preko strojnih krožkov.

Za račune z datumom do 15. junija 2009 bo povrnitev trošarine 50-odstotna, za račune po tem datumu pa 70-odstotna. Vsi, ki prilagate več računov, kot je vaša upravičena količina povrnitve (za »rezervo«), pazite, iz katerega obdobja boste priložili »preveč« računov. Po končanem postopku carinski organ vrne potrjene račune upravičencu, ta pa jih je dolžan hraniti 10 let po preteku leta, na katerega se nanašajo, in jih na zahtevo predložiti na vpogled carinskemu organu.

»MARJAN DOLENŠEK
KGZS – Zavod Novo mesto

Normativna poraba je določena na leto glede na površino in dejansko rabo kmetijskih in gozdnih zemljišč v RS v uporabi upravičenca, kakor ju izkazujejo GERK-i (grafične enote rabe zemljišč kmetijskega gospodarstva) oziroma zemljiški kataster za gozd ter znaša:

- 200 litrov na 1 hektar njive ali vrta, trajnih rastlin na njivskih površinah, rastlinjaka, matičnjaka, trajnega travnika, barjanskega travnika in ekstenzivnega sadovnjaka (skupina 1),
- 420 litrov na 1 hektar vinograda, intenzivnega sadovnjaka, hmeljišča, oljčnika ali drugega trajnega nasada (skupina 2),
- 50 litrov na 1 hektar plantaže gozdnega drevja (skupina 3),
- 15 litrov na 1 hektar gozda ali kmetijskega zemljišča, poraslega z gozdnim drevjem (skupina 4).

Kam po znanje? Na kmetijo!

Rezultat zanimivega projekta v okviru Leader programa je tudi katalog »Po znanje na kmetijo«, ki ponuja številne zamisli za doživetja in izkustveno učenje na podeželju.

Kmetijsko gozdarski zavod Celje je v sklopu projekta **Razvoj ponudbe učnih in oglednih vsebin na podeželju**, ki ga v okviru programa Leader sofinancira Evropska unija, izdal katalog, ki na 38 straneh predstavlja 30 ponudnikov na podeželju na območju občin Celje, Laško, Štore in Vojnik. V katalogu, ki je izšel v nakladi 5.000 izvodov, so projektni partnerji pripravili 60 programov z različnimi vsebinami, namenjenimi predvsem obogatitvi učnih programov šol in vrtcev pa tudi odraslim, ki jih zanimajo doživetja na kmetijah. Katalog, ki je prvi takšnega obsega v Sloveniji, vabi z odličnimi fotografijami doživetij na kmetijah, ki pritegnejo na prvi pogled.

Katalog, za katerega sta besedilo opisov kmetij in programov pripravili svetovalki Jožica Krašovec in Vesna Mihalič v sodelovanju s ponudniki, uvodno besedo vodja projekta Mojca Krivec (vse tri KGZS - Zavod CE), strokovno mnenje Polona Bastič iz OŠ Vojnik in Lidija Voršič iz OŠ Hudinja, je oblikovalo in natisnilo podjetje Dinocolor iz Vojnika.

Projekt, ki ga je poleg Evropske unije sofinancirala tudi Republika Slovenija ter občine Celje, Laško, Štore in Vojnik, se je izvajal 14 mesecev. V projektu je sodelovalo 6 partnerjev: STIK - Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško, Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje, Zavod za gozdove Slovenije – Območna enota Celje, Vrtec Laško, Osnova

šola Hudinja in Osnovna šola Vojnik. Skupna vrednost projekta je 30.703,55 evrov. Polovico sredstev za izvedbo prispeva Leader, drugo polovico pa občine.

Na novinarski konferenci, ki je bila v torek, 15. decembra, v Sorževem mlinu v Polžah pri Novi Cerkvi, je vodja projekta Mojca Krivec predstavila projekt in poudarila: »S projektom želimo prispevati k ohranjanju dediščine, tradicije, vrednot, obrti in običajev na podeželju ter prispevati k izkustvenemu in doživljajskemu učenju otrok, mladine, pa tudi odraslih. Kmetije so lahko kot učilnice na prostem odlična popestritev rednega učnega programa za šole. V veliko veselje nam je, da bomo lahko projekt nadgradili z novimi aktivnostmi v letu 2010.«

V okviru projekta so potekala tudi usposabljanja za ponudnike. Spoznali so učne vsebine za vrtec in osnovne šole in pogoje za zagotavljanje varnosti otrok in gostov na kmetiji ter se usposobili za delo s predšolskimi in osnovnošolskimi otroci v naravi in sprejem obiskovalcev na svoji kmetiji. Primere dobre prakse so si ogledali na Koroškem, kjer so jih navdušili Škratova dežela ter kmetiji Polh in Klančnik, svojo bodočo dejavnost pa so dvakrat predstavili tudi na prireditvi Podeželje v mestu v Celju. Pri vseh ponudnikih je bilo izvedeno fotografiranje in nastalo je veliko kakovostnih fotografij za promocijske namene. V oktobru so bili na območju vseh štirih občin uspešno izvedeni prvi obiski šolarjev in otrok iz vrtcev. Vtisi s teh ogledov

Na kmetiji Primož pri Laškem so otroci zamesili in spekli svoj prvi kruhek.

Delo na žagi „venecijanki“ je pritegnilo pozornost otrok (Soržev mlin pri Vojniku).

so predstavljeni na zadnjih straneh novega kataloga.

Polona Bastič iz OŠ Vojnik je na novinarski konferenci poudarila: »Pedagoški delavci šol in vrtcev pa tudi starši bodo v katalogu našli odlične ideje, kako otrokom ponuditi pot do novega znanja na aktiven, z vsemi čuti doživet način. Katalog ponuja sveže zamisli in namige za popestritev naravoslovnih in tehniških dni.«

Boštjan Hren iz celjske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije, ki v katalogu ponuja program V gozd po modrost, je pred-

stavil njihove dosedanje izkušnje in med drugim povedal: »Mestni gozd Celje je na pragu vseh vrtcev, osnovnih in srednjih šol v Celju in ponuja alternativo klasičnemu načinu posredovanja znanja ter razumevanja gozdnega ekosistema.«

Katalog bodo predstavili šolam in vrtcem, nosilcem turizma na območju in vsem, ki bi lahko svojo dejavnost popestrili z ogledi na kmetijah, na razpolago pa bo tudi v turistično-informacijskih centrih.

»MOJCA KRIVEC
KGZS – Zavod Celje

Slovenska razstava sadja v Tolminu

Goriško kmetijsko društvo je ob stoti obletnici sadne razstave pri Sveti Luciji ob Soči (danes Most na Soči) v prostorih Tolminskega muzeja organiziralo razstavo sadja.

V prostorih Tolminskega muzeja v Tolminu je bila organizirana Slovenska razstava sadja od 22. do 25. oktobra 2009. Potekala je ob 100-letnici Sadne razstave pri Sveti Luciji ob Soči - danes Most na Soči. Leta 1909 je bilo organizator razstave Goriško kmetijsko društvo in je bila odprta od 3. do 14. oktobra.

Tolminsko, Idrijsko in Cerkljansko je danes poznano predvsem po živinoreji, planinah in siru. V preteklosti pa so imele kmetije tudi veliko sadja, ki je v glavnem služilo za domačo porabo čez zimo in za predelavo v mošt ter suho sadje, ki je bilo pomemben vir prehrane. Ponekod so še vedno ohranjene stare sušilnice za sadje, tako dimne kot tudi brezdimne. Redke med njimi še delujejo, ostale pa so večinoma v ruševinah. Suho sadje danes spet postaja pomembno, vendar ne več kot osnovno živilo, ampak kot dopolnilo k sodobni prehrani.

Konec osemdesetih in v začetku devetdesetih let so bili na Tolminskem posajeni prvi gosti intenzivni nasadi jabolok. V letu 1994 je bil odobren projekt PHARE Pilotski nasadi jablan na Tolminskem, v okviru katerega je bilo posajeno 9,7 ha nasadov na 14 parcelah po celotnem območju takratne občine Tolmin, od doline Soče do 600 m nadmorske višine, na ravnih in strmih parcelah. Že po prvih rodnostih od leta 1998 dalje se je pokazalo, da so ta območja primerna za intenzivno gojenje jabolok ob doslednem upoštevanju sodobne tehnologije

V uvodu v knjižico Sadna razstava pri Sveti Luciji ob Soči v letu 1909 od 3. do 14. oktobra je zapisano:

»Letos je bila prav dobra sadna letina v naših gorah, zlasti jesenske in zimske sadne vrste so v vseh tistih gorskih pokrajinah, koder ni bilo drevje že lani preobloženo, bogato obrodile. To je dalo povod sadjarskemu odseku goriškega kmetijskega društva, da je vzbudil misel, prirediti sadno razstavo v prometnem središču naših gora – pri Sveti Luciji.«

V poročilu z razstave so opisani razstavljeni vzorci in navedeni razstavljalci iz celotnega hribovskega območja od Kanala do Loga pod Mangartom ter Cerknega in Idrije. Vseh razstavljalcev je bilo 330. Hkrati so bila dana tudi priporočila za sajenje posameznih sort, ki so bile tržno zanimive. Še danes je aktualna ugotovitev, da so doline primerne bolj za kosmače, ker ostale sorte s svetlim mesom tam porjavijo in jih je treba saditi na bolj dvignjene lege.

je. Dosegajo se ustrezni pridelki. Plodovi imajo visoke sladkorje in trdote ter dobro obarvanost.

V letu 2009 so bili organizatorji Slovenske razstave sadja Društvo posoških sadjarjev, Sadjarsko društvo Cerkno Idrija, Strokovno sadjarsko gozdarski zavod Nova Gorica, Kmetijski inštitut Slovenije, Tolminski muzej in Posoški razvojni center.

Razstava je bila namenjena pridelovalcem in tudi potrošnikom sadja. Z vzorci so bile predstavljene vse sadne vrste, ki se jih da dobiti v tem času, ostale pa so bile predstavljene na posterjih. Največ je bilo vzorcev jabolok, hrušk, kakija, oljk, maronov, kostanja, orehov, lešnikov, zastopane pa so bile tudi aktinidije, žizule, nešplje in slive. Predstavljene so bile sorte slovenskega sadnega izbora, ki je seznam priporočenih sort za sajenje v intenzivnih sadovnjakih. Poleg tega so bile razstavljene novejšje sorte, ki so še v preizkušanju, nekatere stare sorte in tudi sorte, odporne na škrlup. Zanimiva je bila tudi pred-

stavitev križanj in vzgoje novih sort. V drugem prostoru so bile predstavljene stare in novejšje sorte članov Društva posoških sadjarjev in Sadjarskega društva Cerkno Idrija. V posebni sobi so bili predstavljene posterji o zgodovini sadjarstva na Tolminskem skupno z nekaterimi muzejskimi eksponati.

Pod šotorom pred muzejem je potekala demonstracija predelave jabolok v sok, ki so jo izvajali sodelavci Kmetijskega gozdarskega zavoda iz Novega mesta. Predstavljena

je bila celotna tehnologija predelave od pranja, mletja, prešanja, filtriranja do pastereziranja in stekleničenja. Obiskovalci so lahko tudi pokušili sok in različne sorte jabolok, ki so jih prispevali pridelovalci iz celotne Slovenije.

V predverju Kinogledališča Tolmin v neposredni bližini muzeja so se predstavljale osnovne šole iz Tolmina - podaljšano bivanje, podružnična šola Kamno, Kobarida - podružnična šola Breginj, Podbrda, Mosta na Soči, Cerkna, Idrije in Spodnje Idrije z risbami, maketami in raziskovalnimi nalogami ter Biotehniška šola iz Šempetra pri Gorici. Učenci iz Idrije, Spodnje Idrije in Cerkna so pod mentorstvom starejših sadjarjev pripravili prikaz sajenja sadik jablan. Predstavili so se tudi člani Kulturnega društva Slikarjev amaterjev Tolmin, ki so na ogled postavili slike na sadjarsko tematiko.

V okviru razstave je bila posebna pozornost namenjena osnov-

Predstavitev starih sort, ki so jih večinoma prispevali člani Sadjarskega društva Cerkno, Idrija.

Prikaz sajenja sadik jablan.

nošolcem, ki so jo prva dva dneva množično obiskovali. Kmetijska svetovalna služba pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica je za njih pripravila predstavitvi Spoznajmo sadovnjak in Sadje in zdravje ter zagotovila vodenje po

razstavi. Tudi otroci so imeli možnost pokusiti različne sorte jabolk in jabolčni sok.

V sklopu razstave sta bila v dvorani Kinogledališča Tolmin organizirana dva posveta: v petek, 23. oktobra ob 13. uri,

Možnosti pridelave sadja v hribovitem območju in v soboto, 24. oktobra ob 9. uri, **Sadje za zdravje in užitek**. Prvi je bil namenjen predvsem pridelovalcem sadja, drugi pa tudi potrošnikom. Vsi referati z obeh posvetov in tudi prispevek o Sadjarstvu zgornjega Posočja v preteklosti so bili objavljeni v knjižici Slovenska razstava sadja 2009, ki je izšla v nakladi 1000 izvodov in so jo dobili vsi udeleženci posvetov ter mnogi obiskovalci. Tisti, ki je niste dobili in vas zanima vsebina, si jo lahko ogledate na spletni strani http://www.kvz-ng.si/priponke/Razstava/100_let_sadjarstva.pdf.

Zahvala gre tudi vsem avtorjem prispevkov, ki so s svojimi

predstavitvami pripomogli k promociji sadjarstva in uživanja sadja.

Vsi organizatorji razstave smo želeli, da bi se obiskovalci, ki so bili zelo številni, seznanili s sadjem in izdelki iz njega in pogosto segali po domačem sadju, ki je koristno tudi za zdravje. Po podatkih Tolminskega muzeja, ki je obisk beležil, je bilo obiskovalcev preko 2.400.

Pri pripravi razstave in vseh dejavnosti je sodelovalo veliko čudovitih ljudi, ki so porabili ogromno svojega časa, da smo lahko ob prispevkih sponzorjev in še posebej občin uresničili projekt Slovenske razstave sadja 2009 in se vsem prav lepo zahvaljujem.

» IVAN KODRIČ

KGZS – Zavod Nova Gorica

Prva čurkarijada na Kogu

Beseda čurka se na območju večjega dela vzhodnega ormoškega območja uporablja za kašnate klobase. Prvi teden letošnjega leta je bilo na pobudo članov Združenja rejcev prašičev Ormož organizirano prvo ocenjevanje čurk.

Na pobudo Združenja rejcev prašičev Ormož je bila na Kogu organizirana prva čurkarijada. Pod izrazom čurka se na območju Koga in večjega dela vzhodnega ormoškega območja razume izdelek kašnate klobase. Poznane so bele, sive in črne čurke, kar je povezano z vrsto nadeva klobas. Osnova nadeva je kaša. Pri belih čurkah je prosenka kaša z dodatki začimb cimet in sladkor. Belo čurko bi lahko opredelili bolj kot sladico. Siva čurka je kašnata klobasa, ki ima v nadevu praviloma ajdovo kašo ali ješprenj in lahko tudi manjši dodatek prosene kaše in riža. Poleg tega so dodani ocvirki, lahko pa tudi del

kuhane glavine in pljuč. Od začimb se uporabljajo pražena čebula, poper, sol, piment, majaron, muškadni orešček in morda še kakšna posebnost glede na navado posamezne kmetije.

Črna čurka je kašnata klobasa, ki ji je dodana kri. Osnovni nadev je ajdova kaša ali ješprenj, riž, meso glavine, pljuča, pražena črevena mast, lahko tudi ocvirki. Dodane začimbe so podobne kot pri sivih čurkah: sol, poper, majaron, piment, cimet, muškadni orešček in še kakšna posebnost kmetije. Pri čurkah ali kašnatih klobasah gre za izdelke, ki so narejeni iz prekuhanih ali praženih vsebin nadeva z dodatki začimb in po izdelavi

Nekaj osnov o senzoričnem ocenjevanju izdelkov

Pri zunanjem videzu se oceni oblika, izvedba špaljenja, primerčnost zunanje barve in videz izdelka. Barva prereza zajema barvno tipičnost glede na vsebino kašnate klobase. Sestav prereza se ocenjuje glede na vsebino nadeva, sam mozaik razporeditve vsebine, primerno velikost dodanih mesnih delov ali ocvirkov ter začimb. Tekstura izdelka zajema samo rezljivost, kompaktnost reza, strukturo, žvečljivost in drobljivost ob okušanju. Na teksturo izdelka vpliva tudi količina dodane maščobe. Velik pomen pri senzoričnem ocenjevanju imata vonj in okus izdelka. Pri vonju se ocenjuje usklajenost vonja, da ne izstopa posamezen vonj, na primer po praženi čebuli ali posamezni začimbi ali neprijeten vonj po črevih oziroma kak drug netipičen vonj izdelka. Pri okusu se ocenjuje primerno slanost in harmonijo okusov začimb. Pri kašnatih klobasah se glede na sestav in uporabo velikega števila začimb pričakuje usklajenost začimb. Napake so predvsem enostransko preveč ali premalo slan izdelek, preveč pekoč, izstopanje posamezne začimbe, grenak ali kisel okus. Najvišja ocena senzoričnega ocenjevanja je 20 točk.

najprej obarjeni ter nato pečeni. Za daljše obdobje jih shranjujejo v zamrzovalni skrinji.

Na Kogu je v petek, 8. januarja, prvič potekalo senzorično tekmovanje čurk. Ocenjevanje je opravila tričlanska strokovna komisija pod vodstvom dr. Leje Gašperlin s Biotehniške fakultete v Ljubljani, Katedre za predelavo mesa. Člana komisije sta bila Peter Pribožič, vodja Oddelka za kmetijsko svetovanje KGZS - Zavoda Ptuj, ter Hinka Hržič, svetovalka za kmetijsko družino in dopolnilne dejavnosti iz Ormoža. V ocenjevanju je bilo 18 vzorcev kašnatih klobas iz desetih kmetij. Strokovna komisija je ocenjevala po pravilih senzoričnega ocenjevanja klobas. Pri tem so ocenjevali zunanji videz, barvo prereza, sestav prereza, teksturo, vonj in okus izdelka.

Na prvi čurkarijadi na Kogu so bile ocene od 16,5 do 19,5 točk, kar kaže, da so bili prineseni vzorci izredno dobri in kakovostni. Noben vzorec ni bil izločen zaradi kakšne napake. Prineseni vzorci s strani posameznih kmetij so bili pečeni in še toplo ocenjeni. Za logisti-

ko ocenjevanja so poskrbele članice društva kmečkih žena iz Koga. Vsem sodelujočim na ocenjevanju so bila podeljena za posamezen izdelek tudi priznanja za sodelovanje z navedbo števila točk ocenitve izdelka. Na prvi čurkarijadi ni bilo razvrščanja po številu doseženih točk in izbora zmagovalca. Organizator Združenje rejcev prašičev Ormož in Kmetijska svetovalna služba pri Kmetijski gozdarskem zavodu Ptuj ugotavljamo, da je prva čurkarijada uspešno izvedena.

Poudariti je potrebno, da ima izdelava čurk ali kašnatih klobas v Sloveniji bogato tradicijo. Tradicionalne koline na slovenskih kmetijah so poznane po tipičnih mesnih klobasah kot kašnatih klobasah. Po posameznih vaseh in pokrajinah je izredno pester nabor načina izdelave klobas glede vsebino nadeva, glede uporabe začimb in same oblike izdelka. Gre za sezonsko in lokalno pripravljeno tipično kulinarično posebnost. Za potrošnike je to zanimiv izdelek, ki je vezan na nostalgijo po domači hrani. Kašnate klo-

base so zelo različno poimenovalne in eno od imen je čurka. Gotovo je v Slovenije najbolj razširjen izraz krvavica, ki ustreza izdelkom, ki vsebujejo poleg tipičnih sestavin še kri. Na Kogu in okolici je to črna čurka.

Čurke postrežejo poleg kisle repe in kislega zelja, kar so storili po prireditvi na Kogu tudi organizatorji. Za vse udeležence čurkarijade je bila na koncu pripravljena tudi pokušina čurk s posameznih kmetij, ki so sodelovale na ocenjevanju s svojimi izdelki.

Prva čurkarijada na Kogu je na eni strani obudila spomin na kulinarično dediščino podeželja in organizatorjem Antonovanja na Kogu dala dobro vsebino, ki se lahko tradicionalno odvija ob tem prazniku vsako leto v januarju. Sodelujočim kmetijam v ocenjevanju čurk pa je morda nakazala tudi možnost trženja teh izdelkov v okviru dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Kakovost izdelkov na prvem ocenjevanju je lahko izziv za izdelavo teh izdelkov na posameznih

Prva čurkarijada na Kogu je morda začetek tradicionalne januarske prireditve, katere namen je ohranjanje kulinarične dediščine.

kmetijah. Preko organizacije ocenjevanj, pokušin, organizacije prireditev in promocije se ta del dediščine slovenskega podeželja ohranja tudi poznejšim rodovom. Predvsem pa je zame osebno pomembno, da na ta način ohranjamo čut za kakovostno domačo sezonsko in lokalno pridelano hrano.

» PETER PRIBOŽIČ
KGZS - Zavod Ptuj

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

SPOMLADANSKI SEJEM KOMENDA 26. do 28. marec 2010

Vabimo vas na 15. spomladanski sejem kmetijske, gozdarske in gradbene mehanizacije, ki bo od 26. do 28. marca v Komendi.

Odprtje sejma bo v petek, 26. marca, ob 12. uri.

Na sejmu bo dejavno sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije s strokovnimi predavanji.

Ob tem vas vabimo na predavanje Kmetovanje v skladu s pogoji za varstvene pasove na vodovarstvenih območjih v petek, 26. marca, ob 9. uri v Kulturnem domu Komenda, ki ga organizira KGZS - Zavod Ljubljana.

Predavanje bo veljalo za SKOP/KOP.

Slovenski rejci v Veroni

V sklopu kmetijskega sejma v Veroni je potekala italijanska državna in evropska razstava govedi rjave pasme. Predstavila se je tudi Zveza rejcev govedi rjave pasme Slovenije, in sicer z dvema kravama.

Na letošnjem kmetijskem sejm v Veroni se je predstavila tudi **Zveza rejcev govedi rjave pasme Slovenije (ZRGRPS)** z dvema kravama. Na razstavi govedi rjave pasme, ki je bila italijanska državna in evropska, je sodelovalo šest držav: Avstrija, Francija, Italija, Nemčija, Slovenija in Švica. Razstavljenih je bilo preko 200 krav in telic rjave pasme, med katerimi sta bili tudi kravi Pika (rejca Simona Stibilja

iz Ustij 46 pri Ajdovščini) in Sora (rejca Tomaža Javorška iz Preval 5 pri Dolah pri Litiji).

Slovenska zveza rejcev govedi rjave pasme se je v Veroni prvič predstavila na mednarodni razstavi takšnega obsega skupaj z najboljšimi rejci oz. njihovimi živalmi Evropske zveze rejcev rjavega goveda. Za udeležbo smo dobili priznanja in pohvale tako s strani organizatorjev kot ostalih evropskih kolegov, ki delajo z rjavo pasmo.

Zaradi zahtevnih veterinarskih pogojev je bila vrnitev krav precej zapleten proces, zato smo jima morali najti novega lastnika v bližini Parme.

Z udeležbo na razstavi v Veroni je ZRGRPS tudi uradno začela promocijo Evropske konference rjave pasme, ki bo potekala od 14. do 16. oktobra tega leta na Kmetijski šoli Grm v Novem mestu. Vodilni temi konfe-

rence bosta Genomska selekcija pri rjavi pasmi ter Konkurenčnost rjave pasme in vloga v večnamenskem kmetijstvu. Zadnji dan bo organizirana državna in mednarodna razstava rjave pasme govedi.

»MATIC RIGLER
KGZS – Zavod Ljubljana

DELO ORGANOV KGZS

Seja upravnega odbora

Sredi februarja je potekala 13. seja upravnega odbora KGZS. Člani upravnega odbora so se seznanili z aktualno problematiko kmetijstva, največ časa pa so namenili spremembam v Programu razvoja podeželja 2007-2013.

Seje upravnega odbora KGZS 16. februarja 2010, ki jo je vodil predsednik KGZS Ciril Smrkolj, se je udeležil tudi generalni direktor direktorata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) Branko Ravnik.

Kot prva med aktualnimi temami je bila izpostavljena problematika sprememb, ki jih je MKGP uvedlo v Program razvoja podeželja 2007-2013 jeseni 2009. Kot je poudaril predsednik KGZS

Ciril Smrkolj, „bi morali na na MKGP v skupino za usklajevanje sprememb v programu razvoja podeželja vključiti tudi predstavnike KGZS, saj bi tako lahko lažje našli rešitve. Ni dovolj, da je KGZS s spremembami programa seznanjena že, ko so te spremembe usklajene.“

V nadaljevanju je bil predstavljen predlog novega razvrščanja kmetijskih gospodarstev v OMD (območja z omejenimi dejavniki). Med številnimi težavami, povezanimi z novim pravilnikom o

razvrstitvi kmetijskih gospodarstev v OMD, so bili najbolj izpostavljeni kriteriji za razvrstitvev (nadmorska višina in talno število). Kmetje pa bi morali imeti tudi možnost korekcije oz. preverbe dejanske površine (npr. naklona zemljišča).

Upravni odbor KGZS se je seznanil z informacijo o spremembah Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja. Ena od pripomb KGZS je, da bi morali biti kriteriji za ukrep 113 primerljivi

vi z evropskimi ali celo milejši. Na seji sta bila predstavljeni osnutek Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov ter osnutek Zakona o ugotavljanju katastrskega dogodka. Razpravljali pa so tudi o problematiki ocenjevanja škod po divjadi.

»IVANA BRATOŽ

Skupni interesi regije

Konec januarja je v Celovcu potekal kmetijski sejem Alpe Jadran. Na sejmu je dejavno sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Konec januarja so na celovškem sejmu odprli kmetijski sejem Alpe Jadran, na katerem je poleg nekaterih slovenskih podjetij sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS). KGZS se je predstavila kot gostja avstrijske koroške kmetijske zbornice v okviru čezmejnega projekta Alpen-Adria Agrarkontakt.

»KGZS je največja nevladna organizacija, ki med drugim skrbi tudi za izvajanje nalog evropske skupne kmetijske politike. KGZS tesno sodeluje z avstrijsko koroško kmetijsko zbornico pri skupnih evropskih projektih, prav tako imamo stike s predstavniki slovenskih kmetov v Italiji. Zato je tolikanj bolj pomembna vez med organizacijami znotraj te regije, saj imamo skupne interese pri oblikovanju in nastajanju kmetijske politike v obdobju 2013-2020,« je na

novinarski konferenci ob odprtju sejma omenil direktor KGZS Igor Hrovatič.

V sklopu tridnevnega sejma je potekal tudi posvet o planšarstvu z naslovom Razumevanje vrednosti planin v družbi. Posveta sta se udeležila tudi predstavnik KGZS. Prisotne na posvetu so uvodoma pozdravili Josef Martinz, deželni svetnik in referent za kmetijstvo in turizem na avstrijskem Koroškem, Walfred Wutscher, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice avstrijske Koroške, Josef Obweger, predsednik Društva za planšarstvo na avstrijskem Koroškem, ter avstrijski kmetijski minister Nikolaus Berlakovich. Martinz je v svojem govoru poudaril, da je prostor, ki smo ga poimenovali Alpe Jadran, skupni prostor Avstrije, Italije in Slovenije. Pripomnil je, da bi se morale države bolj povezovati, saj bo le tako možno pre-

prečiti propad planšarstva. Na posvetu so sodelovali ugledni predavatelji, strokovnjaki s področja planšarstva. Skupna ugotovitev je bila, da so planine občutljiv ekosistem, ki ga moramo nujno ohraniti v vseh treh deželah. Rešitev, kako ohraniti planšarstvo in planine, so predavatelji videli predvsem v povezovanju planšarstva s turizmom, kot dopolnilno dejavnostjo in direktnim trženjem mlečnih in mesnih izdelkov s planin.

Letošnji sejem Alpe Jadran je pokazal, da obstaja veliko zanimanje za sodelovanje in

povezovanje med sosednjimi državami. Slovenija, Italija in Avstrija se v kmetijstvu ukvarjajo s podobnimi težavami. Avstrijski kmetijski minister Berlakovich je v zaključku svojega govora poudaril, da bi morale vse tri države zavzeti skupna stališča, posebej glede tako občutljivih področjih, kot so planine in planšarstvo, ter ta stališča predstaviti Evropskem parlamentu.

» ROBERT PEKLAJ
» JERICA POTOČNIK

Novinarske konference so se udeležili (od leve proti desni): predsednik Kmetijske zbornice avstrijske Koroške Walfried Wutscher, vodja oddelka za razvoj podeželja v Benečiji Alberto Andriolo, državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Sonja Bukovec, deželni svetnik avstrijske Koroške za kmetijstvo, gozdarstvo in EU zadeve Josef Martinz ter Igor Hrovatič, direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Najboljši hibridi Pioneer, ki so primerni za setev v Sloveniji

Za setev v letu 2010 vam ponujamo najboljše in izbrane hibride za setev koruze. Vsi naši hibridi so testirani na različnih območjih po celi Sloveniji.

Šampioni Pioneer za setev 2010 **Elitni hibridi Pioneer**

PR38N86 FAO 320 NOVO za zrnje po celi Sloveniji	PR38F10 FAO 300 rekord v zrnju
PR38A79 FAO 330 rekord v pridelku in nizki vlagi	PR37H24 FAO 370 dolgoletni zmagovalec
PR37N01 FAO 390 absolutni zmagovalec	PR38A24 FAO 380 dolgoletni šampion
PR36K67 FAO 450 brez konkurence	PR38B12 FAO 300 najnižja vlaga
PR33Y74 FAO 600 NOVA zvezda	PR39R20 FAO 290 poltrdinka
PR37K92 FAO 370 izjemna kakovost in pridelek	PR38H20 FAO 340 odlična silaža
PR37D25 FAO 400 dolgoletni rekord	PR37M34 FAO 410 dolgoletna stabilnost
	PR37F73 FAO 410 izjemen v suši in silaži
	PR39B29 FAO 180 najranejši hibrid
	PR38F70 FAO 330 št. 1 med poltrdinkami

Pioneer kakovost: PR39G12 FAO 240, PR39D81 FAO 270, PR39K24 FAO 280, PR38P05 FAO 360.

V PONUDBI: Možnost naročila semena, dodatno tretiranega z Mesurolom in tretiranje kombinacija *Poncho + Mesurol.

*Potem, ko bo oz. če bo umaknjena prepoved.

Več informacij glede najboljših hibridov za vašo njivo dobite pri naši strokovni službi ali pri vašem trgovcu.

Slovensko ekološko seme krompirja

V Sloveniji je ena glavnih in pogosta težava tudi pomanjkanje ustreznih ekološko pridelanih semen. Še tista, ki so na voljo, so pogosto pridelana v drugih državah. Te težave smo se na Kmetijskem inštitutu Slovenije zavedeli že pred leti tudi pri krompirju. V okviru programa žlahtnjenja krompirja smo pričeli z vzgojo primernih domačih sort, v letošnjem letu pa tudi že ekološkega semena.

Polje krompirja sorte bistra

Sorta kokra je srednje zgodnja sorta.

Nov program žlahtnjenja krompirja smo na Kmetijskem inštitutu Slovenije začeli v letu 1993.

Na začetku so bile glavne usmeritve programa visok pridelek, jedilna kakovost, belo meso ter odpornost proti boleznim in škodljivcem. Sprva je bila v ospredju predvsem odpornost proti krompirjevemu virusu YNTN, ki je povzročil propad sorte igor. Z uspešnim vnosom genov za ekstremno odpornost proti tej bolezni smo postavili temelje programu vzgoje novih sort krompirja v Sloveniji. Do leta 2009 so bile priznane štiri nove slovenske sorte krompirja: pšata, bistra, KIS mirna in KIS sora. Poleg odpornosti proti virusu Y so nekatere odporne še proti virusu zvijanja krompirjevih listov, rumeni krompirjevi ogorčici (ki se pojavlja

v Posočju in nekaterih manjših žariščih v Sloveniji) ter proti krompirjevemu raku. V letu 1998 smo pričeli tudi z vnosom odpornosti proti krompirjevi plesni na listih, saj smo se zavedali, da je to ena najpomembnejših bolezni, ki pri kateremkoli načinu pridelave povzroča veliko težav. Ker je za vzgojo nove sorte potrebnih vsaj deset, pogosto pa tudi petnajst let, v letu 2010 pričakujemo potrditev prve slovenske sorte krompirja s povečano odpornostjo proti krompirjevi plesni na listih. To bo nova sorta z imenom KIS kokra.

Zaradi nevarnosti, da bi ob preveliki širitvi sorte plesen prehitro prešla odpornost, smo se odločili, da jo ponudimo predvsem pridelovalcem, ki jih krompirjeva plesen najbolj prizadene, torej ekološkim

pridelovalcem krompirja. Da bi zagotovili primerno seme, smo se na Kmetijskem inštitutu Slovenije odločili le za ekološki način pridelovanja semena te sorte. Za dopolnitev sortimenta smo pričeli z ekološko pridelavo tudi sorte bistra, ki je sicer občutljivejša proti plesni na listih, a odpornejša proti plesni na gomoljih. Pridelava poteka na ekološki kmetiji na Gorenjskem, kjer delo poteka pod nadzorom Službe za potrjevanje semenskih posevkov KIS in kontrolne organizacije Inštitut KON-CERT. Po izkopu se seme premesti v skladišče Kmetijskega inštituta Slovenije, kjer ločeno potekata skladiščenje in dodelava ekološkega semenskega krompirja. V ta namen smo pridobili tudi ustrezen certifikat za dodelavo semenskega krompirja.

BISTRA

Je pozna sorta, primerna za ozimnico. Oblikuje srednje bujne grme s temnim listjem. Ker je nedeterminaten tip sorte, razvija nove liste do avgusta, zato tudi v ekološki pridelavi zlahka zagrne grebene. Oblikuje številna socvetja z belimi cvetovi. Pridelek navadno kopljemo v septembru.

Tvori veliko število drobnejših okroglih gomoljev z belo kožico in mesom ter srednje plitvimi očesi. Pridelek je lahko zelo velik. Tudi če sadimo drobnejše gomolje, lahko dosežemo velik pridelek pogosto debelejših gomoljev. Je odlična jedilna sorta, primerna za kuhanje in pečenje. Po kuhanju ne potemni.

Odporna je proti virusu Y, proti virusu zvijanja krompirjevih listov, srebrolikosti na go-

moljih ter proti rumeni krompirjevi ogorčici. Proti plesni na gomoljih je srednje odporna. Za hitrejši pridelek posebej na lažjih tleh priporočamo nakaljevanje.

KIS KOKRA

Je srednje zgodnja sorta, primerna tudi za ozimnico. Oblikuje srednje bujne grme s svetlejšim listjem. Ker je nedeterminantna sorta, z rastjo preneha že v juniju, zato je zelo pomemb-

V letu 2010 so v skladišču Kmetijskega inštituta Slovenije v Mostah pri Komendi že na voljo omejene količine ekološko pridelanega semena sort bistra in KIS kokra. Ekološki semenski krompir bo na voljo predvidoma od konca januarja naprej. Če bo ekološko pridelano seme pošlo, je mogoče dobiti tudi seme ostalih sort pšata, bistra, KIS mirna in KIS sora ter kresnik, ki je bilo pridelano konvencionalno, vendar v času skladiščenja ni bilo tretirano s FFS. Semenski krompir je mogoče dobiti vsak delovnik od 6. do 14. ure. Kontakt: Viktor Zadrjal, tel.: 01 834 35 73 ali 031 305 516. V nadaljevanju sledita opisa obeh sort.

ne začetni razvoj rastline. Cveti malo. Pridelek lahko kopljemo že v juliju.

Gomolji so srednji do debeli, meso svetlo rumeno, kožica

prav tako, očesa so srenje plitva. Pridelek je velik. Je odlična jedilna sorta, primerna za kuhanje in pečenje. Po kuhanju ne potemni.

Odporna je proti virusu Y ter proti krompirjevi plesni na listih. Zardi učinka staranja rastline na učinkovitost odpornosti proti krompirjevi plesni priporočamo škropljenje z bakrovimi pripravki v drugem delu rastne dobe, ko prične krompirjevka dozorevati. **Tudi pri sorti KIS kokra za doseganje hitrega začetnega razvoja priporočamo nakaljevanje.**

»MAG. PETER DOLNIČAR
Kmetijski inštitut Slovenije

Trinajsti Alpe Jadran Biosimpozij

V Hočah pri Mariboru je konec januarja potekal 13. Alpe Jadran Bisimpozij na temo Aktualno na področju ekološkega kmetijstva 2010. Biosimpozij so pod pokroviteljstvom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS organizirali Inštitut za ekološko kmetijstvo in Katedra za ekološko kmetovanje, poljščine, vrtnine in okrasne rastline, Zveza

združenj ekoloških kmetov Slovenije BIODAR, IKC – Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM ter Združenje za ekološko kmetijstvo SVS. Simpozija sta se udeležila tudi direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Igor Hrovatič in vodja službe za sonaravno kmetijstvo na Sektorju za kmetijsko svetovanje pri KGZS dr. Janko Rode.

Igor Hrovatič je v pozdravnem

govoru izpostavil, da KGZS kot izvajalka javne službe skrbi za prenos znanja iz sfer znanosti na kmetije. V okviru pomoči pri prenosu znanja na kmetije se povezuje in dejavno sodeluje z izobraževalnimi inštitucijami. Poudaril je, da lahko tudi ekološko kmetovanje postane standard v Sloveniji, čeprav so kriteriji za tovrstno obliko kmetovanja marsikdaj precej zahtevni. Dr. Janko Rode pa je udeležencem simpozija predstavil vlogo

kmetijske svetovalne službe v prenosu znanja za potrebe ekološkega kmetijstva (vizijo v luči doseganja ciljev ANEK). Kot predstavnik KGZS se je udeležil tudi dveh okroglih miz: »Platforma za boljšo komunikacijo med raziskovanjem in prakso na področju ekološkega kmetijstva« in »Leto dni po uveljavitvi nove zakonodaje s področja ekološkega kmetijstva«.

»JERICA POTOČNIK

KGZS-Zavod Novo mesto
KGZS-Zavod Ljubljana
KGZS-Zavod Maribor, Sadjarski center Maribor

v sodelovanju s

Kmetijskim inštitutom Slovenije, društvom ekoloških sadjarjev Slovenije EKO TOPAZ in Fakulteto za kmetijstvo in biosistemsko vede Maribor organizirajo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

STROKOVNI POSVET ZA PRIDELOVALCE EKOLOŠKEGA SADJA,
ki bo v petek, 5. marca 2009, ob 9. uri
na Sadjarskem centru Maribor

Glavne teme posveta so:

- Predstavitve SC Maribor in njihovega dela na področju ekološke pridelave sadja (mag. Peter Zadravec, vodja centra)
- Vpliv gnojenja z organskimi gnojili in obdelave tal na vsebnost mineralnega dušika v tleh v ekološki pridelavi jabolk sorte topaz (mag. Martina Robačar, FKBVM)
- Pripravki za utrjevanje rastlin v ekološki pridelavi (dr. Stanislav Tojnik, FKBVM)
- Varstvo jablanovih nasadov v ekološki pridelavi (Domen Bajec, KGZS-Zavod Novo mesto, Vojko Škerlavaj, KIS)
- Program skupnega dela na področju ekološke pridelave sadja v letu 2010 (Andreja Brence, KGZS-Zavod Novo mesto, Alenka Caf, KGZS-Zavod Ljubljana)

Vabljeni vsi, ki vas zanima ekološka pridelava sadja!

Evropa ima nov znak za ekološke izdelke

Februarja je Evropska komisija razglasila zmagovalca na vseevropskem natečaju za nov znak EU za ekološke pridelke in izdelke. Izbirali so ga evropski državljani preko spleta. Novi znak je dobil 64 % od skupaj 130.000 glasov. Za razliko od prejšnjega, bo raba novega znaka na vseh ekoloških pridelkih in izdelkih obvezna, in sicer od 1. julija dalje. Več o samem natečaju in izboru pa v naslednji številki.

»TATJANA ČOP

Licitacija najvrednejše hlodovine

Na letošnji dražbi hlodovine v Slovenj Gradcu sta najvišjo ceno dosegla javor iz Luč in oreh iz Maribora.

Rekordno ceno je dosegel hlood javorja, za katerega je nemški kupec odštel kar 11.613 evrov oz. 7643 evrov za kubični meter.

Dosežena cena za hlood javorja rebraša, 11.613 evrov, kolikor je zanj je ponudil izdelovalec furnirja iz Nemčije, je rekordna. Do zdaj so se cene za kubični meter najboljših javorov gibale med 3.000 in 4.000 evrov na kubični meter. Tokrat pa je kupec iz Nemčije hotel biti siguran, da bo hlood njegov, in je zato za kubični meter ponudil kar 7.643 evrov. Hlood je bil dolg 3,1 m in debel 79 cm.

JAVOR IZ LUČ

Javor je rasel na robu gozda in je imel močno krošnjo. Hitra rast je v nasprotju z iglavci pri

listavcih dobrodošla, zato je pri visoko vrednih listavcih potrebno močno sproščanje takoj po zeleni dolžini čistega debla. Kot pravi Andrej Šiljar, revirni gozdar iz Luč, je bil javor zrel za posek, saj so njegove veje že začele propadati. Nadalje pove, da je javor rasel na srednje bogatem jelovem rastišču na silikatni podlagi in da revirni gozdarji ZGS v zadnjem obdobju močno spodbujajo sajenje listavcev.

OREH IZ MESTA MARIBOR

Letošnji drugi najdražji hlood je bil nekaj posebnega, saj je rasel ob stanovanjski hiši v samem mestu Maribor. Drevo je zara-

di velikosti že motilo okolico in ga je bilo potrebno odstraniti. Lastnik, ki se je pri KGZS - Zavodu Maribor pozanimal, kaj naj s hloodom, je dobil dober nasvet, naj ga podre skupaj s korenino ter pripravi za licitacijo. Pripravljen orehov hlood je bil 3,8 m dolg in 65 cm debel ter je dosegel skupno ceno 4.265 evrov oziroma 3.383 evrov za kubični meter.

SKUPNA OCENA ČETRTE LICITACIJE VREDNEJŠIH SORTIMENTOV LESA

Tudi letošnja licitacija sta organizirala Društvo lastnikov gozdom Mislinjske doline in Zveza društev lastnikov goz-

dov v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije ter Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Ponujenih je bilo 738 kosov (v skupni izmeri 713 m³), 28 kupcev pa je oddalo 2.963 ponudb. Največ je bilo hloodov javorja (264), po skupnem volumnu pa je bila na prvem mestu smreka (166 hloodov oz. 250 m³). Tretjo najvišjo ceno je dosegla divja sliva s ceno 1.425 evrov za m³ oziroma 123 evrov za 21 cm debel in 2,5 m dolg in močno kriv kos. Omembe vredna je tudi pohorska resonančna smreka, ki je z enakomerno počasno rastjo dosegla ceno 1.000 evrov za m³.

PREDSTAVITEV HLODOV JAVNOSTI

Ob prireditvi na dnevu odprtih vrat so govorci večkrat pohvalili dobro izpeljano dražbo ter zelo lepo pripravljeno hloodovino. Člani Društva lastnikov gozdom Mislinjske doline so se pri tem še posebej izkazali, saj je bilo potrebno po vsakem sneženju sproti čistiti hloodovino za ogled kupcev ter zadnjič (šestič) še za končni ogled hloodovine s strani javnosti. Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je na prireditvi poudaril, da bi bilo potrebno razmisliti o organizaciji dražbe še kje drugje v Sloveniji, saj so prevozni stroški za hloodovino zelo visoki.

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

Sofinanciranje elektromrež in pašnih aparatov

Ministrstvo za okolje in prostor v letošnjem letu ponovno razpisuje sredstva za sofinanciranje nakupa elektromrež in pašnih aparatov, ki so jih upravičenci kupili po 30. juliju 2009 in do 10. maja 2010, za namen preprečevanja nadaljnje škode, ki jo lahko povzročijo velike zveri (rjavi medved, ris, volk). Do sredstev so upravičeni rejci na območjih, določenih za osrednji življenjski prostor omenjenih zveri.

KAJ JE PREDMET JAVNEGA RAZPISA IN KDO SO UPRAVIČENCI?

V okviru razpisa se sofinancira nakup elektromrež višine najmanj 106 cm in nakup akumulatorskih in baterijskih pašnih aparatov z energijo pulza najmanj 1,5 Joule (J) ter omrežnih pašnih aparatov z energijo pulza najmanj 5 J. Skupna vrednost razpoložljivih sredstev razpisa je 100.000,00 evrov.

Za nepovratna sredstva se lahko potegujejo fizične in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in živijo na območjih, ki so določena za osrednji življenjski prostor velikih zveri, kjer je nastanek škode od velikih zveri objektivno pričakovano,

oziroma kjer je v zadnjih treh letih prišlo najmanj dvakrat do škodnega dogodka zaradi velikih zveri.

ROK ZA PRIJAVO, ZAHTEVANI POGOJI IN VIŠINA DODELJENIH SREDSTEV TER PRIZNANI STROŠKI

Vloga na razpis mora dospeti na Agencijo Republike Slovenije za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana najkasneje do 10. maja 2010 do 14. ure, ne glede na način prispetja. Ker se bodo nepovratna sredstva razdeljevala do porabe sredstev po vrstnem redu dojetja vlog, se je pametno na razpis prijaviti čim prej. Upravičenec mora vložiti vlogo na razpisnem obrazcu, ki je sestavni del razpisne

dokumentacije, in zraven priložiti vse potrebne priloge in dokazila. Odpiranje pravočasno prispelih vlog bo 11. maja 2010, upravičenci pa bodo o izboru pisno obveščeni najkasneje do 11. julija 2010. Višina dodeljenih sredstev se bo določila v skladu z vloženo dokumentacijo in znaša 60 % predloženih sredstev vrednosti nakupa elektromrež ali pašnih aparatov, vendar največ 60 % priznanih stroškov nakupa (do 77,90 evrov za 50 m elektromreže oziroma do 480,00 evrov za pašni aparat).

RAZPISNA DOKUMENTACIJA IN DODATNE INFORMACIJE

Razpisna dokumentacija je vlagateljem na voljo v času raz-

pisa na spletni strani: <http://www.arso.gov.si/>, na Agenciji za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana, vsak ponedeljek, sredo in petek med 9. in 12. uro, ob sredah tudi med 14. in 16. uro ali na elektronskem naslovu: gp.arso@gov.si. Dodatne informacije dobite pri Petri Ulamec (Agencija RS za okolje, 01 280 40 20), ki je dosegljiva v ponedeljek, sredo in petek med 10. in 11. uro, v sredo tudi med 14. in 16. uro ali pri gozdarski oziroma kmetijski svetovalni službi pri KGZS.

» EGON REBEC
KGZS – Zavod Nova Gorica

V spomin Franc PIRC

V 56. letu starosti je konec januarja 2010 po hudi bolezni mnogo prezgodaj umrl Franc Pirc, kmet z Rudnika pri Ljubljani. Kljub temu da se je po končani osnovni šoli izučil za avtoličarja, je bilo njegovo življenje zapisano kmetijstvu v najširšem pomenu te besede. Ko je prevzel družinsko kmetijo, jo je stalno nadgrajeval, širil, moderniziral. Sprva se je ukvarjal z živinorejo in vrtnarstvom. Ko mu je začelo primanjkovati njivskih površin za pripravo krme za živino, je opustil vrtnarsko proizvodnjo. Kot rezultat vestnega dela in rednega seznanjanja z novostmi je dosegel visoko mlečnost in postal eden največjih rejcev krav molznic v okolici Ljubljane. V želji, da bi kmetijsko proizvodnjo še širil in s tem omogočil zaposlitev na kmetiji svojim naslednikom, je prevzel mlečno farmo Velika Brda na območju Postojne in začel obdelovati dodatnih 150 ha kmetijskih zemljišč.

Ob napornem delu na kmetiji je čutil dolžnost, da mora biti za dobrobit kmetijstva tudi družbeno in društveno dejaven. V svojem razmeroma kratkem, a bogatem življenju je bil predsednik Govedorejskega društva Barje, predsednik Društva rejcev govedu črno-bele pasme Slovenije, predsednik Konjerejskega kluba Krim, član organov upravljanja KZ Ig in eden od ustanovnih članov Slovenske kmečke zveze. Ob tem je bil tudi rejec konj kasačev in odličen tekmovalac na kasaških tekmovanjih. Ljubezen do kasaštva je prenesel tudi na hčerko in sinova.

Franc Pirc nam bo ostal v spominu kot veder, delaven, optimističen človek, željan novih znanj in napredka.

» JOŽE BENEČ

SEMENSKA KORUZA

Zea mays L.

ZAGOTOVLJENA KAKOVOST.

FAO 210 PATRICK

Trda zobanka.

FAO 230 GLEJT

Zelo rodna trda zobanka za zrnje in silažo.

FAO 280 SECURA

Zelo rodna poltrdinka. Izjemno kakovostno zrnje, najboljše za domači hlev.

FAO 290 FANTASTIC

Trda zobanka. Odlična koruzna silaža iz zrnja.

FAO 320 ANGELO

Trda zobanka. Izjemna ješčnost in prebavljivost silaže iz cele rastline.

FAO 330 ANJOU 292

Zobanka. Specialen hibrid za sušna območja.

FAO 360 ANJOU 400

Zobanka. Nizka vlaga zrnja ob žetvi - nizka ekonomika pridelave.

FAO 390 PICO

Zobanka, ameriška genetika. Rekorder za pridelavo zrnja pri poznih žetvah.

FAO 450 ADEMIO

Zobanka. Zelo velik pridelek silaže iz cele rastline in zrnja, pozno spravilo.

 Več informacij o hibridih semenske koruze na www.semenarna.si, v rubriki **KATALOGI**.

NAROČILA:

Janko Mencigar, T: (02) 530 34 32, M: 041 837 785

Peter Prešeren, T: (01) 475 92 96, M: 041 710 492

Uroš Benec, T: (01) 475 93 43, M: 031 339 267

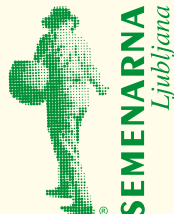
STROKOVNE INFORMACIJE:

Zvonko Glažar

E: zvonko.glazar@semenarna.si

T: (01) 475 92 86, M: (051) 340 250

SEMENARNA Ljubljana, d. d.,
Dolenjska c. 242, Ljubljana, Slovenija
T: (01) 475 92 00, www.semenarna.si

Zvestoba Prinese darilo!

Če do 30. junija 2010 kupite 8 vreč semenske koruze Semenarna Ljubljana, prejmete vstopnico za Kmetijski sejem v Gornji Radgoni. Če v istem obdobju kupite vsaj 15 vreč semenske koruze Semenarna Ljubljana, vam še 1 vrečo podarimo!

Pravila za sodelovanje:

Najkasneje do 30. 6. 2010 nam pošljite svoje podatke ter kopijo računov, ki bodo dokazovali nakup semenske koruze. Natančna navodila so objavljena na spletni strani www.semenarna.si.
Naš naslov je: Semenarna Ljubljana, d.d.,
Dolenjska cesta 242, 1000 Ljubljana,
s pripisom »DARILO ZA ZVESTE KUPCE«.

Cenjene bralke, spoštovani bralci!

V tem letu bomo recepte, ki jih objavljamo v Zeleni deželi, zbirali kar pri vas doma. Zato vas vabimo, da nam pošljete zanimive recepte, ki so značilni za vaš kraj ali celo za vašo kmetijo. Poleg recepta napišite še nekaj stavkov o kraju ali kmetiji ter seveda priložite fotografijo pripravljene jedi in ime kuharice ali kuharja. Vaše recepte in slike lahko pošljete po elektronski pošti na naslov: zelena.dezela@kgzs.si ali po pošti na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (za Zelena deželo), Celovška 135, 1000 Ljubljana.

Recepte bomo objavljali po vrstnem redu prejetja in presoji uredništva glede izvirnosti. Vaše sodelovanje bomo nagradili z zbirko receptov Dobrote slovenskega podeželja, ki jo je izdala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

» TATJANA ČOP
urednica

Gospa Ema Zupan iz Mošenj še danes peče kruh na tradicionalen način, v krušni peči.

Žerjavico v peči razgrnemo in počakamo, da potemni. Peč nato dobro ometemo s slamnatim omelom. Med tem gospodinja zvirka hlebce in jih v peharjih pusti toliko časa, da vzhajajo do polovice. Peč preizkusimo, če je pravšnja tako, da vržemo po peči koruzno moko. Če takoj potemni, je peč prevroča, če pa počasi porumeni, je peč pravšnja. Nato gospodinja na loparju pre-

maže hlebec s stepenim jajcem za mleko, ga prireže na trikotnik in vsadi v peč.

Tak kruh se peče dobro uro. Ko ga gospodinja vzame iz peči, ga obriše in položi na mizo, da se ohladi. Iz 15 kg moke dobimo približno 22 kg dišečega kruha. **Pa dober tek!**

» EMA IN CIRIL ZUPAN
Mošnje pri Radovljici

Tako pri nas doma pečemo kruh

Kot prva sta se na naš poziv k zbiranju domačih receptov odzvala Ema in Ciril Zupan iz Mošenj pri Radovljici. Ciril Zupan v spremnem dopisu navaja, da je rasel na manjši kmetiji, ki je imela tudi mlin na kamne. Zato mu delo na polju, v mlinu in pri hišnih opravilih ni tuje. Pri osemdesetih letih se še dobro spominja, kaj vse so na kmetiji počeli, da so se lahko preživljali. Ko je njegova mati pekla kruh, pravi Ciril, je vedno „firbcal“. Tudi danes rad pomaga ženi, ki enkrat mesečno speče kruh v krušni peči. Opisal nam je peko kruha pri njih doma. Na kmetih še marsikje pečejo kruh doma v kmečki peči, vsaka

gospodinja pa ga dela po svoje. Vsekakor kruh iz domače peči vedno slastno zadiši. Kot star preizkušen mlinar še vedno prisegam, da je kruh iz moke, mlete na kamna, okusnejši.

Pri nas enkrat na mesec še pečemo kruh doma, pri tem delu seveda vedno pomagam ženi. Za eno peko pripraviva 15 kg moke tipa 500. Moka mora biti tako suha, da se pokadi, ko jo stresemo v za to pripravljeno posodo. Za toliko moke je treba 2 litra posnetega mleka, 15 dag soli, 1 dcl olja in 5 kock kvasa, mlačno vodo dodajamo po potrebi. Testo gnetemo toliko časa, da se ne prijemlje posode in rok. Testo pokrijemo in ga pustimo toliko časa, da pripravimo peč.

Iz 15 kilogramov moke speče Ema 22 kilogramov dišečega kruha.

www.ce-sejem.si

15. mednarodni sejem
vrtinarstva, cvetličarstva in
krajinske arhitekture

Flora

Vse za vrt in dom

9. sejem

Poroka

Vse za poroko

6. sejem zdravega načina življenja,
zdravilstva, zeliščarstva, zdrave prehrane
in naravne kozmetike

Altermed

Celje, Celjski sejem, 19.–21. marec 2010

**33. DRŽAVNI ČEBELARSKI POSVET
IN MEDNARODNA PRODAJNA RAZSTAVA**

V soboto in nedeljo, 20. in 21. marca, pa še 33. Čebelarški posvet s prodajno razstavo z najširšo izbiro slovenskega medu!

CELJSKI SEJEM

Vabilo k sodelovanju na promocijsko-prodajni prireditvi

**Podeželje v mestu - velika noč na podeželju
na Ljubljanski tržnici
v soboto, 27. marca 2010**

Namen prireditve je predstavitev in promocija raznolikosti ponudbe slovenskih kmetij (prodaje pridelkov ter izdelkov dopolnilnih dejavnosti na kmetijah).

Pisne prijave sprejemamo do zasedbe mest na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (za Podeželje v mestu), Celovška 135, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti na naslov: **tatjana.vrbosek@kgzs.si** ali **ivana.bratoz@kgzs.si**. Prijave sprejemamo do zapolnitve prostih mest. Prijavnina za stojnico je **11 €**. **Poravnate jo po prejemu položnice.**

V prijavi navedite vaše kontaktne podatke, kaj ponujate ter v primeru prodaje izdelkov tudi priglasitveni list ali odločbo o registraciji dopolnilne dejavnosti ter fotokopijo izpisa o registraciji pri pristojnem nadzornem organu: za živila živalskega izvora izpis o registraciji z VURS-a, za živila rastlinskega izvora izpis iz registra pri ZIRS-u.

Pogoj za sodelovanje je poravnani članski prispevek Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Za dodatne informacije pokličite na telefon: **01 51 36 641 oz. 041 366 504** (Tatjana Vrbošek) ali **01 51 36 608 oz. 031 717 975** (Ivana Bratož).

Sodelujte in s prodajo svojih pridelkov ter izdelkov doprinesite k promociji slovenskega podeželja in prijetnemu vzdušju na prireditvi!

Danes obstajata dva načina, kako do večjega pridelka koruze:

kupiti več

ali sejati

PIONEER KLUB 2010

KUPITE 8 VREČ 25 MK KORUZE PIONEER IN PAKET JE VAŠ

KOLIČINSKI POPUST

OB NAKUPU 16 VREČ IN VEČ DOBITE ŠE POSEBEN POPUST
IN SICER 1,0 EUR ZA VSAKO VREČO

Pioneer Semena Holding GmbH, Parndorf, PSH poslovno svetovanje
Podružnica Murska Sobota

Markišavska cesta 10, 9000 Murska Sobota
tel. 02 521 36 20, faks 02 521 36 29

<http://slovenia.pioneer.com>

PIONEER
A DUPONT BUSINESS